

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna štev. 1:50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inseratni davek posebej. Pošt. čk. ur. 11.197.

Naša samoizobrazba.

Ko se je minulo poletje pripravljaj v poverjeništvu naš samoizobraževalni tečaj, ni nedostajalo skeptičnih glasov proti njemu. Konservativni duhovi so se dvignili, češ, tako počenjanje skriva v sebi nevarne, skorodna prevratne namene; ekstremisti v naših vrstah pa so dejali, da je vse prizadevanje prazno in smešno, v svojem bistvu v resnici skrajno reakcionarno. Tako so stvar opredelili načelni duhovi. Manj nacionalni so pa našli svoje ugovore. Nekateri so trdili, da je znanost nekaj tako vzvišenega, da se ji učitelj ne sme bližati obutih nog, drugi so hoteli vedeti, da bi učitelj rad učitelja poučeval. Prav vsi najglasnejši govorniki proti novosti pa so izjavljali, da je početje odveč in nepotrebno.

Ko bi bili ugovori obveljali, se samoizobraževalni tečaj ne bi nikdar vršil, pravzaprav se ne bi niti smel vršiti. Toda tečaj se je vršil in udeležba je bila nepričakovano velika. Ne le to! Kakor je imel samoizobraževalni tečaj svoje napake, vendar ni nihče odšel z njega s prepričanjem, da je bil nepotreben. Tudi skeptiki in pesimisti so pri spevali, da je tečaj uspel in da se je dokazala potreba samoizobraževalnega dela med nami. Tako so se z dejanjem podrli prvi, najnevarnejši predsodki, predsodki, ki izvirajo iz prirojene človekove konservativnosti.

Z uvedbo samoizobraževalnega dela poverjeništvu prav gotovo ni hotelo ugovarjati nekakega učenjstva med nami. Povdariti je hotelo le, da je »uradna« izobrazba učiteljskega absolutno nezadostna, ako hoče stan stati kolikortoliko na višku pri svojem učnem delu v šoli in v ospredju s svojim delom v javnosti. Kdor sam ne zna dovolj, v javnem življenju ne bo mogel določati pravice. Drugo, kar je poverjeništvu hotelo, je, da postane učiteljevo znanje praktično. Le to, kar poznamo do dna, ima resnično vrednost, le to torej, kar se more v življenju neposredno uporabiti. To resnico je pokazal že Bacon Verulamski, pa jo je pri nas pokopala nemška vseznalostna duševnost.

Podtikanje je, ako se je poverjeništvu ugovarjalo, da se z njegovo metodo samoizobraževalnega dela ne bo nikdar dosegla kakršnakoli izobrazba učiteljskega. Poverjeništvu ni nikdar hotelo svojim organizirancem vlivati učenosti v glavo. Tako neresno vodstvo slovenske učiteljske organizacije ni. Dobro ve, da je znanje najprej sad lastnega truda, lastnega dela. Izvrstni učitelji morejo vplivati na znanje nekoga, toda odločilna je vedno lastna delavnost. Tudi v našem narodu je mnogo osebnosti, ki so samo kot autodidakti pridobili, kar znajo in vedo.

Ako je poverjeništvu pričelo samoizobraževalno akcijo, je s tem hotelo dati le pobudo za podrobno zasebno delo. Ne dela si nikakih iluzij, da bo ta pobuda zajela slednjega organiziranega člana. Prav gotovo pa je organizacija oni činitelj, ki more razmaja najširje kolobarje v naših vrstah. Včasih je ves uradni aparat, z nadzorniki na čelu, s knjižnicami, s konferencami, z anketami,

s tečaji itd. pritiskal na to, da se učiteljstvo čim najbolj in vsestransko izobrazi. Danes vsega tega ni več. Danes nima nihče več interesa na tem, da zna učiteljstvo kaj več. Prav zato pa mora imeti sedaj učiteljstvo vsaj toliko smisla za napredek z duhom časa, kot ga je imelo kdaj prej. Da, učiteljstvo je sedaj samo sebi dolžno vse ono, česar morda njegovi varuhi niti ne žele.

Ako učitelj zna to ali ono, res znanja, mu gotovo ne bo škodilo, zakaj znanje je moč. Zato je tudi med nami tovarišev, ki so radikalnejši od vodstva organizacije samega. Postavljajo programe, ki so daleko obširnejši od obstoječih, zahtevajo študij, ki ga niti zmagati ni mogoče. Pozabljajo pri tem, da ni dovolj, ako nekaj zagovarjajo, marveč da odloči delo. Povedo svojo misel, pametna je, a za njo ni volje. Namesto da bi misel udeležili, stojijo ob strani mrki in čakajo, kdaj bo pognala cvet. Sami so, nikogar ni, ki bi zgrabil plug, in tako ostanejo njih lepe besede glas vprijočega v puščavi. Potem pa prihaja ljubosumje, nevolja in — človek je v samoljubju včasih delavnejši! — prihaja sabotaža!

V samoizobraževalnem delu gre poverjeništvu začetno pot. Spodbuja, naj se učiteljstvo seznanja s problemi življenja, onega širokega življenja, ki je v nasprotju s plan-kami, s katerimi bi nas radi popolnoma obdali. Baš zato, ker se učiteljstvo ni dovolj zanimalo za taka vprašanja, so nam očitali »p o n s a s i n o r u m«. Če bi gospodje tedaj poznali našo gmotno bedo in vso grenko odvisnost, ne bi metali na nas takih očitkov. Danes smo na tem, da za vselej onemogočimo podobna počaščenja, toda od dela učiteljskega je odvisno, ali bo klevetnikom beseda zamrla v grlu.

Samoizobraževalna akcija ni v interesu oseb, ni v interesu poverjeništvu, marveč v interesu vsega učiteljstva, ki si kot takto služi svoj kruh. Kdor lahko drugače živi, blagor mu! A tak naj ne nastopa proti namenom, ki so stanu samo v korist! Kdor je sam že kdaj proučil vprašanja, na katera poverjeništvu opozarja in jih priporoča v študij, naj s svojim znanjem pospešuje delo po krožkih. Koristil bo stanu in sebi. Njegovo stvarno delo bo mnogo več vredno kot najduhovitejše kritike našega trdega, a potrebnega, nujno potrebnega prizadevanja.

Krožek sam gotovo ne bo podal zadostne slike poedincu o vsem, kar mora učitelj dobro poznati. Toda krožek ima posebno prednost: nikjer se misli tako ne krešeje kakor v diskusiji. Koliko dragocenih življenjskih izkušenj je mogoče zbrati v krožkih, da so nam trdno vodilo pri vsem našem delu v šoli in v javnosti! Vse to pa se vrši po zasnovi samoizobraževalne akcije s širokim pogledom in s svet.

Vzlic skepti, vzlic kritičnosti in hiperkritičnosti se naše delo vpljuje. Imeli smo že vrsto sestankov in zdaj se razpošilja prva brošura, pisana stvarno in jedrnat, boljše kot marsikaj, kar se je pisalo o tem predmetu. Zganite se, kjer se že niste, in stopite v krog stanovskih delavcev! V krožkih ni le razširjenje naših pogledov v ustroj družbe v njih je tudi zblizanje ljudi istega stanu istih interesov, istih teženj, enega in

istega boja za obstanek. Poedinec ne pomenja nič, trdna organizacija je moč.

Naše samoizobraževalno delo nima samo naloge, da bolje usposobi poedince za javnost, ampak hoče tudi strniti vezi med

učiteljstvom, poživiti hoče zavest skupnosti, ki so nam jo v zadnjih časih vse preveč razrhljali škodljivi vplivi, sovražni neodvisnemu uveljavljanju našega stanu.

I. S.

Anketa poverjeništvu UJU z učitelji kmetijsko nadaljevalnih šol.

Nujnost tesnega spoja vsega nadaljevalnega šolstva z osnovno šolo. — Naloge kmetijsko nadaljevalnih šol. — Učni načrt in nadzorstvo kmetijsko nadaljevalnih šol. — Kompetenca teh šol. — Izobrazba učiteljev za kmetijsko nadaljevalne šole. — Vzdrževanje nadaljevalnih šol.

Na pobudo odseka za nadaljevalno šolstvo pri poverjeništvu UJU v Ljubljani je poverjeništvu sklicalo dne 19. novembra t. l. v Ljubljano anketo učiteljev kmetijsko nadaljevalnih šol.

Anketa je bila zelo dobro obiskana in je potekla zelo ugodno in plodno.

Podrobno poročilo prinesemo v prihodnji številki, za danes pa objavljamo sprejete resolucije, ki so začrtale pot vsemu delu na polju kmetijsko nadaljevalnega šolstva. Resolucija se glasi:

1. Zavedajoč se, da je prospevanje vseh pridobitnih slojev, napredek države in naroda odvisen predvsem od gospodarskega in kulturnega dviga kmetijskega stanu, hočemo, da se postavi nadaljevalna šola v službo najširših plasti kmetijskega ljudstva in postane kot sestaven del osnovnega šolstva enako splošna ustanova kot osnovna šola sama, ki vidi v njej svojo naravno in nujno potrebno dopolnilo.

2. S tega vidika smatramo kot njeno glavno nalogo, da delo osnovne šole, v smeri prave kmetijske delovne šole, spopolnjuje in pogloblja, da vzgaja mladino za uveljavljanjem učiteljevega osebnega zgleda k treznosti, tovariški solidarnosti, ljubezni do kmetijskega stanu, kmetijskega dela in doma, da vzbuja v njej trajno zanimanje in voljo do umske in strokovne samoizobrazbe, da polaga temelje tej samoizobrazbi ter ji po kaže pota do nje — zlasti še z navajanjem k razumnemu čitanju strokovnih in poučnih knjig in časopisov.

3. Iz te njene naloge izhaja, da nadaljevalna šola ne more imeti strokovnega, ampak le praktični kmetijski, vzgojni značaj. Zato samo strokovno znanje se ne usposablja za pouk na teh šolah in prihaja v splošnem že radi njenega značaja kot obča ljudska ustanova kot učitelj na njih v poštev le učitelj osnovne šole. Tudi ni pričakovati razmaha tega šolstva, ako se učiteljstvo v celoti ne zavzame zanj.

4. Sprejemamo kot osnovo in oporo Rohrmannov učni načrt, smo si pa pri tem svesti, da si mora učitelj varovati popolno svobodo, da izbira in spopolnjuje učno snov po krajevnih in pedagoških vidikih in da bi tesno oklepanje učnega načrta vedlo samo do golega didaktičnega materializma, ki nasprotuje učnim in vzgojnimi ciljem šole. Običajnega nadzorovanja in ocenjevanja

učitelja ne smatramo kot potrebno, dokler se ne upelje splošna obligatorna nadaljevalna šola, pač pa se naj poveri didaktično vodstvo teh šol kakemu izkušenemu pedagogu-praktiku. Posebno strokovno nadzorstvo teh šol je nepotrebno.

5. Definitivno zakonsko ureditev teh šol v vseh podrobnostih smatramo danes še kot preuranjeno, ker je še sporno vprašanje, v kompetenco katere oblasti naj bi spadalo to šolstvo, ako hočemo, da mu bo svoboden razvoj in vzdrževanje čimbolje zajamčeno, pa tudi zato, ker je potrebno, da si učiteljstvo samo nabere nekaj izkušenj, da se usposobi za poučevanje in da se ta institucija nekoliko udomači v narodu, preden se z zakonom splošno upelje. Iz enakih razlogov si danes še ne želimo obveznega obiska teh šol, dasi se zavedamo, da bo to vprašanje treba v doglednem času rešiti.

6. Glede izobrazbe učiteljev je naša želja — dokler se to vprašanje temeljito in načelno ne reši — da se preustrojijo tečaji, ki služijo temu namenu, glede svojega programa tako, da stopijo teoretska strokovna predavanja iz kmetijskega prirodosnanstva in gospodarstva v ozadje, ker lahko črpamo minimalno znanje, ki ga ta predavanja nudijo, tudi iz knjige, da pa se poskrbi za predavanja, ki uvedejo učitelja v njih položaj in delokrog na kmetih, v spoznavanje kmetijskih razmer, kmetijske psihe, folklorne in kulture, v spoznavanje zlasti gospodarskega položaja našega kmeta in njegovih eksistenčnih vprašanj. Nadalje se naj uvedejo obiskovalci tečajev po kakem izkušenem šolniku v praktično delo v nadaljevalni šoli in se naj z njimi učna snov metodično predela. Končno se naj da učiteljem več prilike za praktično izobrazbo v raznih panogah kmetijskega gospodarstva, kakor n. pr. v sadjarstvu, vrtnarstvu, čebelarstvu, zadržništvu.

7. V zadevi vzdrževanja nadaljevalnih šol stojimo na stališču, da je to predvsem dolžnost države in samoupravne oblasti, v drugi vrsti šele stvar občine in krajevnih činiteljev. Zlasti velja to glede plačevanja učiteljevih honorarjev.

8. Vse te zahteve veljajo smiselno tudi za gospodinjke nadaljevalne šole.

Prispevajte kot podporniki „Pevskemu zboru UJU učiteljstva“!

LISTEK.

JOS. DOLGAN:

Učni načrt kmetijske delovne šole.

(Temeljne misli o njem.)

Udeleževanje delovne šole more izhajati le iz notranjega prepričanja. Posamezna načela, n. pr. skupnostni pouk, priložnostni pouk, produktivnost, samodejstvenost, so le dedukcija tega prepričanja.

Učni načrt določa delo, življenje in razpoloženje otroka, zato je sestava učnega načrta v duhu stare šole za delovni pouk nena ravna in škodljiva narava. Namen pouku ni snov, ampak razvoj duševnih in telesnih sil. Kot je pri telesnem presnavljanju hrana le sredstvo za vzdrževanje in razvoj telesa, tako je tudi snov pri pouku le sredstvo za izobraževanje otroka. Snov ni zato, da bi se jo otrok naučil, pač pa zato, da bi bila na razpolago njegova duševni asimilaciji.

Podajem načrt le kot primer; navedel sem snov, do katere je kmetijski otrok v našem živem razmerju. Učitelj naj uporablja samo ono, kar se mu zdi za njegove otroke življenjsko, ali pa — in to bo najbolje — ono, kar bodo otroci sami določili. Razvoj otrokove duševnosti — in vsake žive duševnosti — ni trda gmota, ki ji lahko damo stalne oblike, ampak je tok, čigar bistvo je, da ne prestopa teče in se nikoli ne ustavi; duševnost ni nikoli absolutno ničevna, ravno tako pa tudi ni nikoli absolutno popolna. Merilo za dobro šolo, vestnega učitelja in pridnega otroka ne sme biti več obvladanje snovi, pač

pa kar najbolj živahno čustveno, hotno in razumsko razmerje do vrednot in stvarih in pojavih, in sicer do tistih vrednot, ki imajo vrednost za otroka; in ker je teh vrednot zelo mnogo, naj se usmeri otroka zlasti v iskanje in gledanje socialnih in gospodarskih vrednot. Ali so točke v načrtu prave, bodeta mogoča razodeti le otrokovo zanimanje ali pa apatičnost do snovi. Tega razmerja ne bo mogoče spoznati iz vidika stare šole, tedaj iz vidika snovnega uspeha, jezikovne formalnosti ali šolske discipline. Na učiteljeva obravnava, ampak otrokovo zanimanje, izraževano v preprostem, neprisljlenem razgovoru, bo odobrilo ali odklonilo tak načrt. Tudi ono, kaj naj ve otrok o snovi, naj presodi on sam.

Spisal sem načrt kot vzgled za tovariše in tovarišice po vaseh, ki bi se radi lotili delovne šole, pa nimajo podrobnih navodil. Moj namen je posebno ta, da hočem z načrtom opozarjati na snov iz kmetijstva, higijene, narave, dela, morale in življenja. Podrobnosti bodo služile onim, ki se še niso bavili s kmetijstvom in ki še ne poznajo kmetijskih potreb. Vsem pa svetujem, da proučujejo kmetijske prilike sami, konkretno in z ljubeznijo; knjige in načrti naj jim bodo le zrcalo.

Ves proces pouka sem razdelil na štiri stopnje: I. Delo in doživetje. II. Spoznanje. III. Premišljeno delo in umetniško udeleževanje. IV. Šolska tehnika. Ta razdelitev, namen in smisel tega načrta in še marsikaj drugega bo razumljivo le onim, ki dobro poznajo moj referat o kmetijski delovni šoli.

PRVI RAZRED.

Za pravo šolo je sposoben šele otrok, ki dovrši sedmo starostno leto. Opozarjam na

dr. Žgečevu razpravo »Razvoj otroka v šolski dobi«, ki je objavljena v »Pedagoškem zborniku«. Prvi razred naj bi se začel s sedmim letom. Ker pa začnejo naši otroci obiskovati šolo že s šestim letom, naj se sedanjemu prvi razred spremeni v otroški vrtec ali detski dom; če se ne spremeni po imenu, naj se spremeni vsaj po snovi, delu in metodi ter po razmerju učitelja do otroka. Bistvo otrokovega življenja v tej dobi je igra, zato mora biti tudi metoda in delo v tem razredu igračasto. Prvi razred naj bo za otroka igrališče; tudi ne sme biti priprava za drugi razred, pač pa kraj, kjer dobi otrok svoj razvoj svojo duševno hrano. Šele v drugem razredu postane pouk objektivnejši, kot postane otrokova duševnost s sedmim letom objektivnejša.

I. Delo in doživetje.

Sprehodi: po gozdu; ob potoku; po njivah v dolini; po njivah v višini; po travnikih v dolini; po travnikih v višini; po vrtovih; po posestvih otrokovih staršev; na hrib; v cerkev; na pokopališče; v bližnje vasi; k staremu gradu.

Poizkusi: sajenje sadnih pešk v jeseni in spomladi; kaljenje semen v mokri vati; cvetlice v temi in na svetlem; v jeseni pognojena in prekopana gredica; spomladi pognojena in prekopana gredica; nepognojena in prekopana gredica; pognojena in nepognojena gredica; nepognojena in nepognojena gredica; neopleta in neokopana gredica; opleta in neokopana gredica; opleta in okopana gredica; opleta, okopana in osuta gredica; opleta, okopana, osuta in v suši zalivana gredica; preizkušanje zveznosti razne vrste zemelj; navpična, 1 m visoka palica na

solncu. Gredice, na katerih hočemo opazovati uspehe glede na gnojenje in rahlanje zemlje, posejemo s pšenico, tiste pa, ki jih plevemo, okopavamo in osipavamo, pa s prosom.

Zbirke: razno sadje; sadne vrste; sočivje; jesenski pridečki; vrtnice, poljske cvetice; gozdne cvetice; travniške cvetice; zdravilne cvetice; strupene cvetice; istobarvne cvetice; trave; pleveli; zelene vejice dreves in grmov; gole vejice dreves in grmov; mladike; kosci lesa; vrste zemelj; vzorci blaga; vzorci usnja; vzorci kolonijalnega blaga; gumbi.

II. Spoznavanje.

1. Razgovori.

Šola: Po kaj so prišli otroci v šolo; kako bo v šoli; katere reči bodo rabili.

Trgovina: Na kateri strani leži; napis; kdo prodaja; reči v prodajalni; kdo kupe; kaj da kupec za reči; kako se v prodajalni pozdravi, prosi in zahvali.

Denar: Kdo dá otroku denar; kako zasluži denar oče, mati, brat, sestra; kaj je prodal oče, kje in komu; semenj.

Hlev: Koliko živine imajo in kakšno; delo v hlevu; katero hrano pridelamo doma in katero kupimo; kaj napravijo z gnojem in kam se odteka gnojnica; gnojne vile in samokolnica; kam polagajo krmo; iz česa so jasi; kakšna so tla in iz česa so; stelja; snaga, zrak in svetloba v hlevu; kaj dela krava, ko prodajo tele; koliko litrov mleka ima krava na dan; varnost pred živino; red v hrani in molžnji; kdo se največ ubiva v živino; kako pomaga otrok v hlevu; prijaznost do goveda; hvaležnost do očeta in bratov.

Anketa poverjenosti UJU s šolskimi upravitelji ljubljanske oblasti v nujsnih šolsko-upravnih zadevah.

(Konec.)

Enotnost poslovanja šolskih upraviteljev.

V zadevi medsebojnih odnošajev šolskih upraviteljev v oblasti in srezih omenja tov. referent **Štrukelj**, da bi se morala doseči nekaka enotnost v njihovem uradnem poslovanju, kot n. pr. izdavanju odpustnic, odhodnic itd.; zakaj le tem potem bi se ognili očitkom, da ima vsak šolski upravitelj svoje zakone, naredbe, odredbe itd. Neka nejasnost je tudi zaradi izdavanja duplikatov in plačevanja taks in nagrad za izdavanje istih, kar je v navadi že tudi pri drugih uradih.

Tov. **Graščič** je mnenja, da bi naj vse te nedostatke preštel pri novoizvoljeni šolski upravni odsek pov. UJU in izdal potem za to potrebna navodila.

Tovariš **Stravs** omenja, da je za duplikate že itak določena taksa in nagrada v iznosu 25 Din, t. j. 20 Din takse in 5 Din nagrade.

Tov. poverjenik **Skulj** pojasni, da teh 25 Din ni umeti tako, temveč je namenjenih 5 Din za kolek na tozadevni prošnji in 20 Din za kolekovanje duplikata samega.

Dalje poroča tov. referent **Štrukelj** tudi v zadevi lokalnih učiteljskih konferenc in je mnenja, da bi se naj dosegla enotnost tudi v tem oziru, t. j. povsod bi se naj vršile v izvenšolskem času, da ne bo tožba od strani takih učiteljev, ki so bili tega vajeni drugače, in vidijo v lokalni učiteljski konferenci, ki se vrši v izvenšolskem času, sekuro od strani šolskih uprav.

Predloge zaradi **enotnega uradnega poslovanja, zaradi takse in nagrad in zaradi lokalnih učiteljskih konferenc** od tov. poverjenik **Skulj** na glasovanje in navzoči so jih sprejeli soglasno.

Odnosaji učnega osobia.

Pri medsebojnih odnošajih šolskih upraviteljev do učiteljev omeni tov. referent **Štrukelj**, da bo treba definitivno rešiti tudi vprašanje, kaj mora šolski upravitelj učitelju preskrbeti in česa mu ni dolžan preskrbeti, da se tako ustvari mejo med delom šolskega upravitelja in med delom šolske sluge. Dognati bi se moralo tudi to, kdo plača škodo, povzročeno lahkomišelnostjo na učilih, šolskem inventarju itd. Še bolj pereče pa je vprašanje zaradi enotnega postopanja ob priliki hospitalizacij; zakaj ta ali oni šolski upravitelj posedajo v razredu samo toliko časa, da podpiše uradne knjige, a se za ostalo delo v razredu ne briga dosti. Šolski upravitelj pa, ki se zanima poleg uradnih knjig tudi za poučevanje in vzgajanje, je v očeh učiteljev, ki so bili navajeni na hospitalizacijo po šol. uprav. prvega kova, človeka, ki nima drugega misla, nego da ljudi šikanira itd. Porazgovoriti se bo treba tudi zaradi nabave samoučil za učence, t. j. posebno učbenikov; zakaj ni pravilno mnenje, da bi se moralo nabavljati blago, ki zaostaja za blagom, ki je boljše vrste, a ni izšlo tam, kjer se po mnenju tega in onega mora tako blago izdajati.

Tov. **Mikuž** opominja k točki tov. referenta **Štruklja** v zadevi hospitalizacij, da je treba v tem oziru ločiti šol. uprav., ki so poučevanje oproščeni, in šol. uprav., ki morajo tudi poučevati.

Tov. **Dimnik** opozarja, da se bo dala enotnost v tem oziru v marsičem in prav lahko doseči po navodilih »Šol. upravitelja«, ki ga je izdal Hribski. Dobro pa bi bilo, da bi novoizvoljeni šolski upravni odsek pregledal, česa v zgoraj omenjeni knjigi še manjka, in bi po navodilih šol. uprav. odseka Hribski svoje delo izpopolnil.

Tov. poverjenik **Skulj** je mnenja, da se bo moralo vprašanje zaradi medsebojnih odnošajev med šol. uprav. in med učitelji rešiti kar le moči širokogrudno; in skrb novoizvoljenega šol. upravnega odseka bodi, da se reši to vprašanje tako, da ne bo zamere in sovraštva na nobeno stran.

Ker v ti zadevi ni stavljen noben navzočih konkretnega predloga, preide tov. poverjenik **Skulj** k zadnji točki, t. j. k slučajnostim in nasvetom.

Razne zadeve.

Ob slučajnostih in nasvetih se priglasi k besedi tov. **Graščič** in prosí, da se poverjenstvo UJU v Ljubljani zavzame na pristojnem mestu za to, da se učne ure na enorazrednicah porazdelijo drugače, nego pa so porazdeljene sedaj. Odločno nastopi proti poučevanju deških ročnih del, ker nimamo za tak pouk ne delavnic in ne potrebnega orodja. Rešiti pa bo treba vprašanje, kdo nosi odgovornost, če se učenec pri deških ročnih delih ponesreči, ker ni izključeno, če pomislimo, da morajo ob deških ročnih delih delati učenci z noži, škarijami itd.

Pašnik: Rastline na pašniku; katerih rastlin ne je živina; strupene rastline; paštirji na pašniku; kakšne zobe ima govedo; kako je treba ravnati z živino; živina gre v škodo; pazljivost; živina gre v deteljo; živina počí, če se prenajé detelje, zlasti če je mokra; previdnost; vamp in lakotnice; prežvekovanje; mir po jedi; želodec in čreva; po odpadkih spoznamo bolezen v želodcu ali črevih; odpadki na pašniku; ali je živina bolj vesela doma ali na pašniku; gibanje, zrak in svetloba; kdaj muka krava na pašniku; kakšne lastnosti ima živina.

Red v šoli: Točno prihajati v šolo; vsak ima pravico do svojega sedeža; prepričati se mora sedeža; ko drugi govorijo, je treba molčati.

Delo v hiši: Kdo dela doma v hiši; kaj dela mati; kaj delajo sestre; pometanje in pospravljanje po sobah; umivanje tal; prežvekovanje; katere dele ima hiša; kuhinjska posoda; iz česa je; omivanje in pospravljanje kuhinjske posode; kako otroci umazujejo v sobi in kuhinji in dajo dela materi in sestram; strgalnik in otiralnik pred hišo.

Snaga v šoli: Čevlje obrisati; snaga pod klopjo; snaga na stranišču.

Dnevi v tednu: Kateri dan je danes; kateri dan je bil včeraj; kateri dan bo jutri; kateri dan je bil predvčerajšnjim; kateri dan bo pojutrišnjem; kako se imenujejo dnevi v tednu; koliko jih je.

Hrana: Kakšno hrano jedo za zajtrk, južino, kosilo, malico in večerjo; kaj pride-lajo doma in kaj kupijo; brez katerih kupljenih reči bi lahko živeli; kava, čaj, vino, žganje; kaj jedo otroci; kaj jedo najrajši; koliko stane hrana za enega otroka; najbolj-ša hrana za otroke; koliko stane kava; kaj

Tov. **Pugelj** vpraša, kaj bi bilo storiti v slučaju, če se odda šolska soba komu drugemu na škodo velikega števila učencev, pa makari obstoja v tem oziru morda kakšna pogodba še izza časov, ko šola res ni še rabila vseh prostorov. Tov. poverjenik **Skulj** mu pojasni, da v tem slučaju ni druge pomoči, nego je pritožba na višjo šolsko oblast.

Tov. **Dimnik** stavi na navzoče vprašanje, če se jim vidi ustanovitev posebnega društva šol. uprav. Še potrebna.

Tov. **Plavšak** meni, da ne potrebujejo šol. uprav. nobenega posebnega društva; zakaj šolsko upravni odsek v okviru pover. UJU v Ljubljani daje garancij dovolj, da se bodo upoštevale tudi pravične zahteve šol. uprav.

Tov. **Kržišnik** pojasni, kako je sploh prišlo do tega, da bi ustanovili šol. uprav. svoje posebno društvo; ali sedaj, ko vemo kako in kaj, takega društva sploh ne rabimo.

Vsi navzoči so izvajanjem tov. **Plavšaka** in tov. **Kržišnika** pritrjevali in iz pritrjevanja je bilo razvidno, da večina navzočih ni za ustanovitev takega posebnega društva šolskih upraviteljev.

Po ti debati zaključí tov. poverjenik **Skulj** zborovanje in omeni, da se je v resnici bal, da se ustanovi kakšno separatno društvo; zakaj uverjen je, da bi člani takega društva ne dosegli nikdar onega, kar lahko dosežejo v okviru UJU in vse take in podobne misli je treba zadušiti že v kalí; zakaj one nimajo drugega namena, nego rušiti slo-gov, v kateri je vsa naša moč.

Splošne vesti.

V RAZČIŠČENJE RAZMERJA MED ORGANIZACIJO IN UČITELJSKO TISKARNO.

Tovariš z dežele nam piše:

Odločen korak poverjenstva, da razčisti razmerje do Učiteljske tiskarne, smo toplo pozdravili. Imeli smo vtis, da razmerje ni zdravo in občutek, da se preveč favorizira tiskarsko podjetje, in sicer čisto na škodo organizacije ter interesov učiteljstva.

Imeli smo tudi občutek, da je bilo delo za tiskarsko podjetje vedno le prvo, in kot drugovrstno je šele za tem prišlo v poštev delo za organizacijo in delo za naloge, ki bi se imele izvršiti v dobrobit vsega učiteljstva. Izgledalo je, kakor bi vse učiteljstvo moralo služiti tej gospodarski ustanovi ter trošiti svoje sile le za povzdigo nje in ne, da mora učiteljsko tiskarsko podjetje služiti vsemu učiteljstvu, za realizacijo socialno gospodarskih nalog učiteljstva.

Pri tem se mi zdi, da smo izgubili kritični duh in se je učiteljstvo preveč tiralo do tega, da mora hvaliti vse, kar je izhajalo od te institucije. S tem je padel v članstvu smisel za zdravo in dobro kritiko.

Pa še na drugem polju so se pokazale zle posledice tega razmerja! Tiskarsko podjetje je veljalo napram organizaciji kot njen velik dobrotnik. Po vojni so upravni kazali visoke odpise pri naših organizacijskih — tako visoko pasivnih listih. Vse te dobrote pa so bile organizaciji faktično le v škodo. Članstvo je zaradi tega, ker se je zanašalo na te odpise, izgubljalo na svoji moralni sili in na svoji samostojnosti. Nadzorstvo se ni poglabljalo v dovoljni meri v naloge popolne osamosvojitve in samostojnosti organizacije. Danes lahko smelo trdimo, da bi tudi zadnja afeta izostala, ako bi ne bilo zaslombe tega podjetja v ozadju.

Šele sedaj dobiva organizacija svojo moralno silo nazaj, ko se je postavila na lastne noge. Zaupanje v članstvu zopet narašča, ker vidi, da organizacija sproti krije vse svoje obveznosti in so vsi listi aktivni.

Tesna vez, posebno pa, ker je imelo poverjenstvo svoj sedež v tiskarniškem podjetju, je med članstvo vzbujalo videz, kakor da je to vse eno.

mešajo med njo; ruski čaj; kdaj ga pijejo; kdaj je koristen; domači čaji proti prehlajenju; šipkove jagode; na čem rastejo; kaj je v njih; iz česa so se napravile; kateri grm je podoben šipkovemu; kaj raste na robidi; robidovi listi se rabijo za čaj; kje prodajajo vino; kakšni so ljudje po njem; katere nesreče prinese vino; v vinu je strup; vino in otroci; strup gre v glavo; kaj je v glavi; kakšni so možgani; lobanja; kdo skrbi, da je otrok o pravem času.

Telesna snaga: Kdaj vstanejo otroci; kako se oblečejo in umivajo; otrok se umije vsako jutro; kako se pravilno umiva; zobje se osnažijo s ščetko in umijejo; med zobmi gnije hrana; piškavi zobje; zobozdravnik; mlečni in drugi zobje; vrste zob; roke se umivajo tudi zvečer; dolge nohte na rokah in nogah je treba ostržiti; zanohtnica; če je otrok obut, naj si umije noge vsak teden, če je pa bos, pa vsak dan; rjuhe in snaga.

Ženske v hiši: Materina skrb; tudi sestre skrbijo, da otrok je in se umiva; čigava sestra je teta; stara mati; ali je očetova ali materina mati.

Šivilja: Katero spodnje oblačilo nosijo otroci v jeseni; kdo dela srajce in spodnje hlače; katere šivilje so v vasi; koliko jih je v vseh vaseh; platno in kotenina; kje prodajajo; s čim merijo; po čem je lan; cvet, vlakna, trlica; s čim šiva šivilja; zakaj trpi; spoštovanje do njenega dela; koliko zasluži.

Nogavice: Kupljene ali doma spletene; iz česa so; bombaž in volna, kako ju ločimo; kaj je toplejše; koliko stanejo nogavice v trgovini; koliko stane bombaž za nogavice; mokre nogavice na nogah.

Vedno pa je med članstvom obstojal tudi občutek, da velja učiteljstvo in organizacija le za pripravo podjetju, podjetje pa da služi in je pristopno le izvoljenemu delu učiteljstva.

Ko si je novo poverjenstvo nadelo na logo, da bo skušalo doseči znižanje zadržanih deležev in na to izvesti obvezno članstvo pri zadrugi ter s tem organizaciji dobiti popoln vpliv na zadrugo, smo računali tudi na ureditev nezdravega razmerja med organizacijo in podjetjem, ter z izboljšanjem razmer. Računali smo, da se s pomočjo vsega učiteljstva izboljšajo tudi gospodarske razmere podjetja, katerih posledice je občutilo učiteljstvo pri naročilih. Nismo imeli baš lahkega stališča zbog tega.

Učiteljstvo pa je bilo v svoji nadeji varano! Sedaj šele se je razčistilo, da je bila slutnja učiteljstva upravičena in da tiskarsko podjetje ni ob sebi umevno dostopno in odprto vsemu učiteljstvu. Vsa dobra volja poverjenstva in vsi njegovi zdravi in lepi načrti so padli v vodo. Razčiščeno je s tem, da hoče odločiti in ima podjetje služiti le ožjemu krogu poedincev in ne celokupnemu učiteljskemu stanu.

Oproščeni smo spon in dvomov, v katerih smo živeli dolgo vrsto let. Poverjenstvu, ki nas je teh oprostilo, smo hvaležni. Odločne korake pozdravljamo, ker vemo, da so potrebni in v korist moralni sili organizacije. Naše zaupanje do organizacije s tem le narašča, ker vidimo, da je se postavlja v nesebično službo za dobrobit vsega učiteljstva ter ne pusti prezirati nikogar. Moralne sile stanu so ji več od materialnih. To kaže zdravo jedro organizacije za bodočnost!

Pri nas si je s tem pridobila organizacija simpatije in zaupanje, ki bode močnejše in trajnejše, kakor vse materialne koristi, ki bi jih imela od tujega podjetja, čeprav nosi učiteljsko ime.

Veseli sem, da se je razčistilo tudi to vprašanje in da smo prelomili tudi v tem oziru z vsem nezdravim iz preteklosti ter odslej ne bomo tehtali samo materialnih koristi, ampak tudi moralno stran pri svojih korakih in svojem delu.

— **SEJA ŠIRJEGA SOSVETA UJU — POVERJENISTVO LJUBLJANA 27. XI. 1927. Dne 27. novembra 1927 se vrši seja širjega sosveta UJU — poverjenistvo Ljubljana v deški osnovni šoli v Celju ob 10. uri po že objavljenem dnevnem redu. Ker so sporočili nekateri predsedniki, da se vrše ta dan občinske volitve po njih okrajih, bomo razpravljali najprej manj važne zadeve, po dohodu vlaka ob 11. uri pa ostale. Zaradi važnega dnevnega reda pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Iz Ljubljane se odpeljemo ob 7.43. — UJU — poverjenistvo Ljubljana.**

— **Učiteljska zborovanja.** Prosvedno ministrstvo je izdalo sledeči odlok: Z ozirom na interes šole in pa, da se spremeni odlok ministrstva prsvede O. N. br. 30.780 z dne 2. junija 1925, na podlagi katerega so oproščeni pouka učitelji, ki se udeležijo zborovanj okrajnih učiteljskih društev ter na podlagi čl. 110. uradniškega zakona, je odločil g. minister prsvede z odlokom pod O. N. br. 41.563 z dne 19. oktobra 1927, da se omenjeni odlok prosvednega ministrstva spremeni in se sedaj glasi: Učiteljskim društvom in Udruženjem, ki so oblastno priznana, se dovoljuje, da smejo vsaka dva meseca porabiti po en šolski dan za svoja zborovanja, ako se na teh vrši predavanje v svrhu spopolnjevanja učiteljske izobrazbe. Udeleženci zborovanj so za ta dan oproščeni pouka. Za zborovanja pa naj se uporabljajo v prvi vrsti nedelje in prazniki. Ravno tako so na ta dan pouka prosti vsi oni učitelji, ki na tem zborovanju predavajo, čeravno niso člani dotičnega društva. — Glavni funkcije

jonarji pokrajinskih sekcij učiteljskih Udruženj so poleg tega oproščeni pouka vsako šolsko leto tri dni v organizacijske svrhe. Šolski upravitelji morajo pravočasno obvestiti šolskega nadzornika o udeležencih zborovanj in o dopustu omenjenih funkcionarjev, ki morajo prinesiti šolskemu upravitelju potrdilo, da so bili v resnici na zborovanju ali konferenci. — Vsaka zloraba te olajšave se kaznuje po disciplinskih predpisih. — Minister prsvede: Dr. Kosta Kumanudi l. r.

— **Ali smo naprednjaki ali ostanemo še nadalje nazadnjaki?** Tovariš z dežele piše: V zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« ste nam pisali od srca. Ali naj se res samo učiteljski stan deli tudi pri stanovskem delu po političnem prepričanju? Skrajni čas je že bil, da smo enkrat jenjali z nesrečno gonjo Slomškarjev in ne-Slomškarjev. Od vsega tega boja so imeli le drugi profite. Hvala Bogu, da so se našli enkrat neustrasni tovariši, ki so pričeli podirati te politično strankarske zidove med učiteljstvom. Kaj smo imeli od tega boja? Ali je s tem napredoval naš stan? Ali je napredovala šola? Kakor sem rekel: Hvala Bogu, da so se našli na obeh straneh pametni ljudje, ki so v korist nas vseh zedinili oba nasprotujoča si tabora. Ali je oni, ki hoče še nadalje deliti učiteljski stan po strankarstvu — pravi naprednjak? Ali ni to v današnji dobi, ko bi vse učiteljstvo moralo skupno delati za povzdigo stanu in šole — največji nazadnjak? Ali ti ljudje ne vidijo, da delujejo vsi drugi stanovi pri stanovskem in strokovnem delu skupno, brez ozira na politično prepričanje. Ali so slepi? Če so pošteni tovariši, če so dobri tovariši, če so zavedni tovariši, če so delovni tovariši — to je prvo vprašanje pri presojanju sotovarišev; ne pa, če so Slomškarji ali »naprednjaki«? Če so sposobni in če bodo upoštevali želje, ki jih poda učiteljstvo potom organizacije — to je kriterij za presojo imenovanj; ne pa, če je Slomškar ali ni? Kdor deli še danes učiteljstvo po strankarstvu, je največji reakcionar, nazadnjak. Le krepko naprej v boju za pamet in svobodo našega stanu!

— **LIKVIDACIJA TVORNICE UČIL IN ŠOLSKIH POTREBŠČIN V LJUBLJANI.** Opozarjamo na VII. redni občni zbor Tvorvice učil in šolskih potrebščin, ki bo v soboto, dne 26. t. m. ob 16. uri v načelstveni sobi Učiteljske tiskarne. Z ozirom na 4. točko dnevnega reda — razdružitev zadruga — prosimo, da se tega občnega zbora zanesljivo udeležijo vsi zadržniki. — Upravni svet.

— **»Razdiralci« vstran!** Pod tem naslovom zavrača »Naš Glas« v 32. številki v uvodniku insinuacije »Edinstva« proti Zvezi državnih nameščencev. Članek konča sledeče: »Po zapadno-evropskem mišljenju dovolj karakterizira to dejanje »Edinstvo« in družbo okoli njega in tudi oprošča »Naš Glas«, glasilo preko 9000 organiziranih državnih nameščencev, vsake nadaljnje polemike z njim.«

— **Uredbo o šolskih odborih** dovršuje prosvedni svet. V njej so tudi odredbe po specialnem zakonu glede drv in stanovanja za učiteljstvo v vsej državi.

— **Opozarjamo tovariše(ice)** na inserat lekarne BAHOVEC, ki jo toplo priporočamo. — Enako naj se tovarišice in tovariši ozirajo pri nakupu in naročilih na trdke, ki inserirajo v »Učiteljskem Tovarišu«.

— **Učiteljska.** V Beogradu je bil dne 15. t. m. v Učiteljskem domu sestanek izvršnega odbora UJU in odbora poverjenstva Beograd s profesorji učiteljske, oblastnim šolskim nadzornikom dr. Mladenovićem in inspektorjem dr. Krstićem. Na tem sestanku so se pretresala neka načelna vprašanja v projektu za učiteljska. Projekt zakona za učiteljska izdeluje sedaj posebna komisija. Druga komisija izdeluje prosvedni program za našo državo.

Ura: Kdaj prične šola; kdaj neha; kdaj je poldne, kdaj vstanejo; kdaj gredo k počitku; kdaj sonce vzhaja; kdaj zahaja; polnoč.

Strani neba: Od katerega hriba vzhaja sonce; za katerim hribovom zahaja; kje stoji sonce opoldne; kam je obrnjena senca palice opoldne; dolgost sence.

Poljski pridelki: Vrste jesenskih pridelkov; kdo koplje; s čim kopljejo; kdo pobira; v kaj pobirajo; kdo vozi domov; v čem so vozili; s kakšno živino so vozili; kolikokrat so peljali z vsake njive; kateri rastlinski deli izginejo; kateri ostanejo; podzemeljski sadovi; sočevje; kakšna letina je bila letos; zakaj je bila dobra ali slaba; suša in moča; koliko metrov so dolge njihove njive; koliko metrov široke; koliko oglov imajo; koliko kotov; kdo zbira krompir; v kaj ga odberejo; gnoloba kuži; gnile odrezke je treba sežgati; kam spravljajo krompir; ali je klet nad zemljo in pod zemljo; ali je v kleti mokro ali suho; kako so spravili; kako so spravljali druge pridelke; koliko krompirja bodo porabili doma; za koliko ljudi; katere pridelke bodo rabili za živino.

Reveži v vasi: Kdo ni nič pridelal; kdo je malo pridelal; od česa živijo ti ljudje; kdo nima ne zaslužka, ne pridelkov; kako bodo živeli pozimi; ali so si sami krivi revščine; reveže zaničevati; usmiljenje; kako bi jim bilo mogoče pomagati.

Oblaki: Na nebu; od katere strani jih žene veter; jug in sever; od katerega hriba pridejo oblaki; za kateri hrib grejo; ali so oblaki visoki ali nizki; zakaj sonce ne sije; dež. (Dalje prih.)

— **Zakon o narodnih šolah** bo v kratkem predložen Narodni skupščini v sprejetje. Prej pride še pred ministrski svet. Načrt je oni, ki ga je predložil bivši minister prosvete Trifunović zadnji Narodni skupščini.

— **Izid volitev v oblastno disciplinsko sodišče v mariborski oblasti.** Izvoljeni so bili: Hren Anton, Rode Silvester, Skala Anton, Cibic Karel, Grčar Viktor, Ipavec Vojislav, Jordan Ivan, Malenšek Josip, Lovše Ivan, Karničnik Hinko, Majcen Mirko, Kožuh Mirko, Klemenčič Josip, Alt Aleksander, Kutin Josip, Cvetko Fran, Loparnik Peter, Petrič Ludovik, Bratoš Fran, Lukman Ivan, Arko Lavoslav in Vranc Ernest. — Iz tega je razvidno, da se je volilo zelo disciplinirano in so bili kandidati postavljeni od poverjenjstva UJU izvoljeni s kompaktno večino. Povprečno je pri vsakem srezu razcepjenih približno 5—8 glasov in prilično toliko glasovnic je bilo praznih. — Pač pa se ni držalo navodil poverjenjstva UJU šotštansko in slovenjograško učiteljsko društvo ter je volilo kandidata drugega sreza, češ, da ona dva bolj poznata in bosta lažje zastopala njihove člane, ker poznata razmere. Kakor da bi bili sreski kandidati tudi sreski zastopniki v disciplinskem sodišču. Zastopniki se vendar pri vsakem slučaju izžrebajo. Vsled samovoljnega postopanja teh dveh društev je tudi izvoljenih samo 22 mesto 24 zastopnikov.

— **Mariborska prosvetna uprava** je izvedla statistiko osnovnošolskih učencev. Pregled sicer še ni izdelan končno, vendar se kaže, da ima kakih 20 razredov premalo učencev, približno toliko pa preveč (celo nad 70 nekateri razredi). Zato se namerava še med letom to nepravilno razmerje izravnati.

— **Premestitev Marije Rantove iz Škofje Loke v št. Vid.** Učiteljska organizacija si je nadelala nalogo braniti in ščititi pravice vsega učiteljstva, ne oziraje se na njegovo organizacijo ali politično pripadnost. Dasi nam je znano, da tov. M. Rantova ni članica naše organizacije, smo napravili tudi zanj, kakor za vse prizadete, na pristojnih mestih potrebne korake. Dobili smo sledeče pojasnilo in utemeljitev njene prestave: Učiteljica M. Rantova, ki ima 17 službenih let, je bila nameščena na deško osnovno šolo v Škofjo Loko po razpisu. Ko je nastopil službo na deški osnovni šoli v Škofji Loki učitelj G. J., je bila postavljena v zmislu odloka ministrstva prosvete O. N. br. 38.489 točka V. učiteljica Rantova kot nadstevilna na razpoloženje, ker je bil prosvetni oddelek v Ljubljani mnenja, da ne more staviti moške učne osebe na deški osnovni šoli v Škofji Loki na razpoloženje, ker je število učiteljic na tej šoli preveliko. Ženske učne osebe na tej šoli so še: A. P., ki ima 19 službenih let, je službovala na težkih službenih mestih in ob prevratu 3 leta na Koroškem. A. M. je na tej šoli najstarejša. V. H.-B. ima 11 službenih let, je pa poročena z R. H., učiteljem na isti šoli in jo iz rodbinskih oziranj ni bilo mogoče staviti na razpoloženje in predlagati za premestitev. T. J. ima 22 službenih let. E. W. kot spec. učiteljica za srbohrvaščino ne pride v poštev. Iz predloženih podatkov je razviden položaj in gotovo je, da bi se bila vsaka učna oseba, ki bi bila prestavljena, pritožila. Gospod prosvetni inspektor je dalje pojasnil, da se je Marija Rantova izjavila, potem ko je bila stavljena na razpoloženje da bi bila z nastavitvijo na osnovni šoli v št. Vidu nad Ljubljano popolnoma zadovoljna. Po izvršenem imenovanju bi se bila dovolila na prošnjo tudi zamenjava, da bi bila šla v št. Vid neka druga učiteljica iz Škofje Loke, ki je to želela. Zakaj ni bila zadevna prošnja predložena, ni pojasnjeno. To so dejstva, ki so nam bila predložena pri intervenciji v priilog tovarišice Rantove. Ako bi ne bili izzvanji bi tega ne bili niti iznesli. Pri tej prilici pa moramo ponovno poudariti, da bi se bilo ukinitve razredov in razvrstitvev prizadev detih učiteljev in učiteljic vse boljše izvedlo, če bi bil rok za izvršitev gori omenjenega ministrskega ukaza podaljšan po našem nasvetu, ki smo ga iznesli v »Učit. Tovaršic«, vsaj do konca oktobra. Ker so bili na mnogih šolah zopet vzpostavljeni že ukinitveni razredi, bi bilo ostalo lahko več učiteljev na svojih prvotnih službenih mestih ne bilo bi nepotrebnega razburjenja med učitelji in še bolj nepotrebnega preseljevanja.

— **Deputacija šolskih upraviteljev pri prosvetnem šefu g. dr. K. Capudru.** Na zborovanju šolskih upraviteljev izvoljeni odbor je imel dne 5. novembra t. l. prvo sejo, na kateri se je konstituiral. Predsednikom je bil izvoljen tov. I. Štrukelj, tajnikom pa tov. Iv. Štupica. Na prvi seji se je pričelo delo na uredbi o krajevnih šolskih odborih, ki naj se vsled nedostatkov popravi in spremeni. Zelo temeljito se je razpravljalo o členu 7., točki f in s. Ker je eden članov iznesel, da so bili v kamniškem okraju v nekaterih proračunih krajevnih šolskih odborov postavke za nadgrado šolskim upraviteljem črtane, je bila sklenjena deputacija k prosvetnemu šefu. V deputaciji izvoljeni člani: Štrukelj, Štupica, Polak, Grad, Arigler in poverjenik Skulj so se oglasili dne 9. t. m. pri prosvetnem šefu ter ob tej prilici ugotovili, da zadevne informacije niso bile točne. Te postavke, ako so bile vnešene v proračun, niso bile črtane in tudi ne bodo. Predsednik Štrukelj je izročil gospodu šefu vseh 16 predlogov, sprejetih

na anketi pov. UJU šolskih upraviteljev in se je o vsakem predlogu razpravljalo. Iz odgovorov gospoda šefa je vsak deputant videl njegovo naklonjenost do učiteljstva in mejah zakonitih možnosti. Po dveh urah razpravah so deputanti zadovoljni odšli in še isti dan imeli zopet sejo ter nadaljevali začetno delo, ki se bo nadaljevalo odslej vsako soboto popoldne ob 3. uri, dokler ne bode vsa uredba temeljito predelana. Pozneje bo odsek reševal in izdeloval predloge šolsko upravnega značaja za pov. UJU, ki jih bodo predlagala društva in posamezniki poverjenstvu, oziroma bo imel v evidenci aktualna vprašanja pravnega značaja ter bo pripravljala za poverjenstvo predloge in nasvete za ukrepe v tem oziru.

— **Uredba o spremembah uradniškega zakona.** Projekt te uredbe, kakor jo je spopolnila in spremenila komisija v prosvetnem ministrstvu, je oddala prosvetno ministrstvo brez vsakih sprememb ministrstvu pravde v nadaljno postopanje.

ZVONČEK

1., 2. in 3. številka so izšle!

Tovariši! — Opozorite starše in otroke, da javijo upravi naročilo!

— **Draganov aparat za geomehaniko** je bil v izloženem oknu Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani cel pretekli teden razstavljen. Ta aparat je lastna konstrukcija in lastnoročno delo tovariša Antona Dragana, strokovnega učitelja na I. državni deški meščanski šoli v Ljubljani. Aparat vsebuje: 1. padalni stroj po Atwoodu s sekundnim nihalom, električnim zvoncec in samodelnim prožilom, 2. peresni silomer, rabljiv tudi kot peresna tehnika, 3. aparat za sestavljanje sil — aparat sam pokaže rezultanto, 4. vzvod — ročice komponent je mogoče direktno odmeriti in izvajati oziroma dokazati stavek o vrtilnih momentih, 5. strmina in 6. trdelno matematiško nihalo. Vsi ti aparati se, ko se rabijo, pritrjujejo na leseno trinožno stojalo v obliki okvirja ki je iz prekuhanе bukve, 120 cm visok in 50 cm širok. Stojalo stoji na treh vijakih, s katerimi se regulira vertikalnost okvirja. Dosedanji aparati: Pichlerjevi, Kosmosovi i. dr. so povečini leseni in niso tako precizno izdelani kot Draganovi. Zato se razume, da taki aparati ne morejo delovati s tako točnostjo kot ti. — Draganovi aparati so kovinasti in sicer iz medi, aluminija in jekla; zelo fino in skrbno ter le z Draganu prirojeno natančnostjo izdelani tako, da je vse trenje spravljeno na minimum. Pri skrbno pripravljenih poizkusih se trenja skoro niti ne pozna zato so računi do stotine grama natančni; a aparati sami pa obenem kontrolirajo te račune. Vsi poizkusi so lahki in vedno točni. Ker je aparat zelo priročen in stoji na mizi ali pa kar na odru, zato lahko izvajajo poizkuse tudi učenci sami po principu samodelavnosti.

— **Iz Pariza se je oglašil tov. Riko Korenc,** ki je dobil ustanovo za študij v inozemstvu. Dosedaj je študiral tov. Korenc na Višji pedagoški šoli v Zagrebu. Njegov naslov je: Paris. Ecole Normale Supérieure Saint-Cloud.

— **Sodelovanje učiteljstva pri Slovenski Matici.** Slovenska Matica objavlja: Dosedaj so se ustanovila poverjenjstva v naslednjih okrajih (krajih) in so prevzeli poverjenjstva gospodje: 1. Ljubljana: Anton Lovše, gimn. prof.; Anton Spendé, društveni adm. tajnik; 2. Maribor: Ivan Fava, gimn. prof.; 3. Bled: Josip Žirovnik, nadučitelj v pok. in posestnik; 4. Cerknica: Toussaint Oljšak, vodja zemlj. knj. za ves okraj; 5. Gornji grad: Franc Kocbek, nadučitelj v pok.; 6. Kamnik: Ciril Vremšak, uradnik Mestne hranilnice (za ves okraj, izvzemši Domžale-Jarše); 7. Domžale-Jarše (in okolico): Ivan Stenovec, učitelj; 8. Kozje: Fran Humar, šol. upr. v Bučah (za ves okraj); 9. Kranj: dr. Simon Dolar, gimn. prof.; 10. Litija: Josip Zupančič, učitelj (za ves okraj, izvzemši Zagorje z okolico); 11. Logatec: Franjo Malner, pregl. fin. kontr.; 12. Novo mesto: Josip Kovač, gimn. prof.; 13. Radeče: Robert Lindtner, viš. davčn. uprav. v pok. in posestnik (za ves okraj); 14. Rimske Toplice: Bogomir Milost, postajenačelnik; 15. Trbovlje: Rudolf Pleskovič, učitelj; 16. Tržič: Rudolf Pečjak, strok. učitelj meš. šole; 17. Vič-Glince: Josip Mesec, izvrš. uradnik; 18. Št. Vid nad Ljubljano: Ivan Šmajdek, šolski upravitelj (tudi za Medvode in vso okolico); 19. Zagorje ob Savi: Ivan Levstik, šolski uprav. (tudi za vso okolico); 20. Zagreb: Fran Breclnik, višji žel. uradn. pri žel. direkciji. V nekaterih drugih okrajih je ustanovitev poverjenjstev že v teku, v ostalih se ustanovijo v najkrajšem času.

— **Kako se rešuje pri nas šolsko vprašanje.** Koncem lanskega šolskega leta se je trdilo, da so vsa učiteljska mesta že zasedena in nastala bojazan, da novinci sploh ne dobijo mest. Na drugi strani je bila na vidiku redukcija razredov v ljubljanski oblasti, ki je povzročila mnogo nepotrebnega pisarenja in razburjanja. Da ne bi bilo preveč učiteljev na razpoloženju, se je razširilo

v mariborski oblasti celo vrsto šol, mnogo potrebnih, mnogo pa tudi nepotrebnih. Razširilo se je toliko šol, da so dobili mesta vsi nadstevilni, vsi novinci in še je nekaj mest ostalo nezasedenih. Vidi se, da oblasti niso imele nobenega točnega pregleda o reduciranih mest niti o novincih, ker drugače si ne moremo misliti sedaj teh zmešnjav. Je pa še drugo, česar ne smemo zamaščati, ker je s tem prizadeto predvsem prekmursko šolstvo. Med potrebnimi razširitvami so bile gotovo prekmurske šole, saj so bili razredi, ki so imeli po sto deset otrok. Da so bile tukaj razširitve umestne ni dvoma. Na nova mesta so prišle predvsem reducirane učiteljske, po večini mlajše moči, z 1—2 službenima letoma. Pa glej ga, ena zbolila po parih dneh, druga po parih tednih, tretja odide po štirinajstih dneh zopet nazaj na prejšnje službeno mesto, četrta po dveh mesecih, peta že ve, da dobi v kratkem dekret za novo mesto v bližini Ljubljane itd. (vrsta je še dolga). Tako jih je odšlo nad 50% zopet nazaj, drugih učnih moči ni in tako morajo imeti drugi po dva razreda, po 42 in še več ur tedensko in po sto in še več otrok. To so škandalozne razmere, kakor niso bile niti prva leta po zasedbi. Zahtevamo od oblasti, da zasede vsa mesta čim prej in da med letom ne premešča učnih oseb.

— **Razstava Jugoslovanske glasbene literature,** skomponirane na čast učiteljstva in šole, bo prirejena v Supetru na otoku Braču v začetku leta 1928. ob dvajsetletnici tamkajšnjega učiteljskega društva. Naprošeni smo po prireditelju te razstave za prispevke, zato se obračamo na tovariše, ki imajo kake kompozicije posvečene učiteljstvu, šoli, učiteljskim abiturijentom, učiteljski organizaciji in slične, naj jih upošlejo na poverjenjstvo UJU Ljubljana, ali pa direktno na prireditelja razstave Đuro Nazor, učitelj Bobovič, na otoku Braču, Dalmacija.

— **Gregor Polanec.** Dne 14. novembra t. l. smo na pokopališču v Pobrežju pri Mariboru položili k večnemu počitku vzornega šolnika, neustrašenega narodnega buditelja in zvestega tovariša Gregorja Polanca. Blagopokojni je bil rojen leta 1848. pri Sv. Urbanu niže Ptuja. Študiral je v Mariboru in leta 1867. napravil izpit za učitelja. Nato je nastopil svoje prvo mesto v št. Lovrencu na Pohorju, kjer je ostal do leta 1891., ko je bil zaradi svojega dela na narodnem polju premeščen v Vuzenico. Leta 1894. je prišel za šolskega voditelja na Črešnjevce pri Slovenski Bistrici. Tu je deloval do leta 1911. in po 44-letnem službovanju stopil v pokoj ter se preselil v Maribor. Razširitev šole na Črešnjevcu iz trirazrednice v šestrazrednico je stvar spomenik za marljivega moža. S svojim vestnim in razumnim šolskim delovanjem pa si ni pridobil samo ugleda pri starih svojih učencev, marveč tudi njegovi stanovski tovariši so ga visoko cenili ter ga večkrat izvolili svojim zastopnikom v okrajnem šolskem svetu in za predsednika učiteljskega društva. Svojim tovarišem je oslavljal zvesto do groba; navzile skromnim gmotnim razmeram, v katerih je kot kronski upokojenec živel, je zapustil Učiteljskemu domu in Društvu upokojencev po 100 Din. Najbolj se je udeleževal kot buditelj naroda, kar je v predvojnih časih bilo jako potrebno, toda skrajno nevhvaležno in za uradnika zelo nevarno opravilo. Da njegovi napori in njegove žrtve niso bile zaman, dokazuje najbolj dejstvo, da so ga leta 1890. pri Sv. Lovrencu na Pohorju njegovi narodni nasprotniki denuncirali za panslavista in veleizdajalca, ker jim je bil preveč na poti in so se ga hoteli iznebiti. Tedaj je moral v preiskovalni zapor in bil nato premeščen. Premestitev ga je v gmotnem oziru sicer hudo zadela, ker je imel v št. Lovrencu hišo in posestvo, a njegove trdne volje ni mogla zlomiti in z nezmanjšanim pogumom je nadaljeval prebujanje ljudstva, živečega v suženjskem mišljenju. Dalje je kot dober glasbenik in pevec poučeval mladino in odradile v godbi in petju, vodil pevske in godbene zbornice ter bil ves čas svojega službovanja organist. Dobra volja ga ni zapustila niti v njegovi dolgotrajni bolezni — pred 10. leti mu je kap ohromela desno stran života. Ob odprtem grobu je tovariš Š. Vodenik orisal njegovo življenje in delovanje ter se v imenu žalovalcev od njega poslovil z besedami: »Slava Tvojemu spominu! Na svidenje nad zvezdami!«

— **Ivan Kramar.** Zopet je posegla nezizproсна smrt v družino učiteljsko vranskega okraja ter nam ugrabila milega in delavnega stanovskega tovariša-veterana Ivana Kramarja na Vranskem, ki je bil znan preko vse Slovenije. Dovršil je učiteljsko v Mariboru leta 1885. in napravil zrelostni izpit. Prvič je bil nameščen na Rečici ob Savinji, od koder je čisto zahajal v Mozirje, kjer se je navduševal za narodno petje. Potem je prišel v svoj rojstni kraj Šoštanj, kjer je takoj ustanovil slovensko pevsko društvo. Zaradi tega in zaradi svojega odločnega slovenskega mišljenja je moral tu preživeti marsikatero grenko uro, kajti Šoštanj je imel takrat skoraj popolnoma nemško lice. Šele ugledni notar Kačič in nepozabni pokojnik sta začela nekako ledino orati in krepiti neznatno slovensko manjšino. To so mu pa Nemci hudo zamerili ter ga pri odločilnih faktorjih tako očrnili, da je bil kazensko premeščen v Loko pri Zidanem mostu. Pa tudi tukaj ni miroval. Osnovel je zopet slovensko pevsko društvo s sodelovanjem delavcev-železničarjev, kar zopet ni bilo po

volji takratnim merodajnim činiteljem. Od tu se je preselil na Zidan most, kjer pa je le kratak čas poučeval. Poročil se je s hčerko ugledne narodne rodbine Šentakove na Vranskem. Zaradi tega si je želel priti v ta naroden trg, kar se mu je tudi posrečilo leta 1897. Tu je služboval čez 25 let deloma kot učitelj, deloma kot nadučitelj. Povzdignil je narodno umetnost z ustanovitvijo pevskega društva »Vranska Vila«, s čimer si je postavil najlepši spomenik. Izvežbal je svoje pevke in pevce tako izborni, da je z njimi prirejal na Vranskem krasne pevske prireditve. Popeljal pa je iste tudi v sosedne kraje, n. pr. v Kamnik, Zalec, Mozirje itd. ter povsod žel obilno priznanje. Vodil je tudi obrtno šolo na Vranskem mnogo let. Ves čas je bil zvest član savinjskega učiteljskega društva, kjer se je vrlo zavzemal za odgojo naše mladine v narodnem duhu. V petek 21. oktobra se je vršil njegov pogreb na vranskem grobišču, kjer počivajo tudi njegovi tovariši Vrabl, Jakše in Meglič, ob zelo obilni udeležbi. Istemu so prisostvovali g. sreski šolski nadzornik R. Pestevšek, številno zastopano učiteljstvo bližnjih in daljnjih šol, vse uradništvo, vsi tržani in mnogobrojni pokojnikov prijatelji in znanci od blizu in daleč. Njegovo rakev so krasili številni vence. Nosila pa je vence tudi šolska mladina pod vodstvom domačega učiteljstva. »Vranska Vila« mu je zapela kot zadnji pozdrav »Vigred se povrne« in »Blagor mu«. Nadučitelj v pok. Ivan Zotter mu je ob odprti gomili govoril slovo. Priznati pa mu mora vsakdo, da je bil pošttrvovalen nacionalist, ki je za svoje slovensko in slovansko prepričanje trpel mnogo preganjanja, zapostavljanja in drugega gorja.

— **K usposobljenostnim izpitom,** ki so se vršili v času od 4.—12. novembra na moškem učiteljskem v Ljubljani pod predstvom ravnatelja A. Doklerja, se je prijavilo 27 kandidatov in 44 kandidatkinj. **Uspesobljeno** so bili: I. a) za laščino Milica Zoré, b) za francoščino: Marija Celik, c) za srbohrvaščino na meščanskih šolah: S. Metodija Zupančič; d) za srbohrvaščino na osnovnih šolah: Elvira Dolinar in Franja Kovšek. — **II. Za osnovne šole:** Feliks Gostinčar, Alfred Janko, Josip Jankovič, Franc Jarnovič, Franc Jerala, Adolf Klavara, Blaž Lah, Mirko Gubič, Franc Ostanek, Srečko Pečar, Silvo Perhave, Josip Pirc, Josip Prusnik, Alojzij Puppis, Ladislav Razinger, Ivan Resman, Vinko Rupnik (z odliko), Franc Rus, Slavko Schott, Janko Sicherl, Andrej Stele, Ivan Stefe, Maks. Twardy, Leopold Zlatič in Franc Zomer. — **Maksa Chrobath,** Marija Čekada, Marija Čibej (z odliko), Ana Dolenc, Ana Drobnič, Marija Drovnik, Marija Eržen, Ana Gabrijel, Ana Gabršek, Rozalija Iglič, Marija Janko, Marija Kalan, Jagoda Kokalj-Bačič, s. Valerija Kraker, Amalija Labič, Jana Levstik, Berta Lovšin, Pavla Penko, s. Gera Pernat, Melita Petelin, Jakobina Podboj, Meta Rainer, Danica Rožina, Marija Sevnik, Dora Slapšak, Olga Spazier, Emilija Svetec, Angela Svetec, Bogomila Skulj, Julijana Turk, Danica Urbančič, Ana Vardjan, Josipina Veršec, Nada Vozel, Julija Wostner in Marija Zupančič. — Dva kandidata in tri kandidatkinje so bili reprobirani.

— **oio Pedagoška centrala v Mariboru.** Ponovno pozivamo okrajna učiteljska društva v Mariborski oblasti, da pristopijo korporativno kot člani k Pedagoški centrali v Mariboru. Za malenkostno članarino mesečno 1 Din je vsakemu članu brezplačno na razpolago Centralna knjižnica. S tem prispevkom pa obenem zelo pospešuje delovanje Centrale; razširjala si bo dalje svojo knjižnico, prirejala strokovne tečaje in sestance, zalagala strokovna glasila z dopisi. Obseg njenega delovanja je seveda popolnoma odvisen od gmotne podlage. Želimo tudi čim najobširnejšega aktivnega sodelovanja tovarišev. Začetkom prihodnjega leta bo občini zbor; udeležite se ga in tam izrazite svoje želje in nasvete. Pripomba; Seznam naših knjig, ki smo jih najavili v prejšnji številki »Učit. Tovaršic«, smo odposlali v soboto, 5. t. m. upraviteljem šol, ki so na sedežu društva, s prošnjo, da jih razdele na prihodnjem zborovanju. Vsaka šola dobi po 1 izvod. — **Odbor.**

— **OPOZARJAMO NA IZREDNO UGODNO PRILIKO NAKUPA KNJIG,** ki je razviden iz današnjega oglasa »Književna priloga«. Tovariši naj opozore na to druge interesente ter jim dajo na razpolago to stran današnjega lista.

ŽIKA JE SAMO ENA!

Če hočete piti res dobro in ne predrago kavo, zahtevajte izrecno ŽIKO. Pazite na to ime radi številnih ponaredil!

Osebnе zadeve.

— **Stalnost je priznana sledečim učiteljem(icam).** Ani Rubeša v Sarsonih, Ivanu Sinčiču pri Sv. Matiju, Slavku Zupevcu v Sromljah.

— **I V mariborski oblasti:** Jože Tratnik je imenovan za začasnega šolskega upravitelja v Gornjem gradu. Anton Breznik je premeščen na osnovno šolo v Murski Soboti, dodeljen na državno realno gimnazijo, da začasno poučuje petje in telovadbo. Rojko-Bratkovič je stavljena v penzijo. Ana Sekula je dala ostavko na državno službo.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

—i Sprejem učiteljskih abiturientov v učiteljsko službo. V ljubljanski oblasti: Breda Tavzes v Črnomelj, Ljudmila Gabrovšek v Radence, Lidija Grošelj v Lokočevu, Franjo Gruden v Laško. — V mariborski oblasti: Jolanda Gomaš Belovič v Radmožance, Stefanija Levičar v Staro cesto, Katarina Škubel v Mežico, Marija Martinšek v Mežico, Amalija Calluati Jelačin v Sebeborce, Marija Gruden pri Sv. Barbari, srez Ptuj.

—i Napredovanje. V 1. grupo II. kategorije so napredovali sledeči učitelji(ice) ljubljanske in mariborske oblasti: Alojzij Malenšek, Marija Šnajder, Josipina Činč, Ciril Petrovc, Ana Pirc-Gavrič, Rozalija Goli, Franja Kosec-Milavec, Aleksander Kordiš, Ljudmila Bizjak-Kovač. — V 2. grupo II. kategorije: Franjo Hajnšek, Rudolf Predan, Franjo Friedl, Karol Jakopec, Marija Zacherl, Franja Šnajder, Antonija Vaušpot, Zmago Bregant, Marija Kunaver-Rupar, Josipina Likozar, Marija Šroif-Janja, Ana Zorko-Kersnik, Amalija Mandelj-Kenda, Arnela Vranšek.

—i Premeščeni so sledeči učitelji(ice). V ljubljanski oblasti: Vida Frelj v Zagorje ob Savi, Darinka Berce v Sv. Rupert, srez Krško, Vilma Peterca v Dole pri Litiji, Berta Saksida v Cerklje ob Krki, Leopoldina Zupančič v Telče, srez Krško, Janko Alfred v Bohinjsko Srednjo vas, Ivana Dekleva na Vrhniko, Rudolf Vrabci v Verdrenk, Marija Podboj dodeljena v pisarno vel. župana prosvetni oddelek v Ljubljani.

Šolska reforma.

KROŽKI IN REFORMA VZGOJE IN POUKA.

Naše šole se ne ganejo. Pouk in maš nire, miselnost in delo so še vedno okorele oblike iz dobe Franca Jožefa. Milijonski narod se ne naveliča poslušati pesmi, ki so jo drugi že davno položili v muzej svoje zgodovine. Zgodilo se bo mogoče, da bo pri nas novo, kar bo drugod že ostarelo; da bo pri nas napredno, kar bo drugod že reakcionarno.

Reforma vzgoje in pouka more izhajati le iz notranjega prepričanja; razumel jo bo le oni, kdor jo je preizkusil in doživel. Študij, knjige, razprave, predavanja, razgovori, ukazi, nasveti, vse drugo ima veljavo le tedaj, če jih je duševnost asimilirala; šele ko se znanje pretvori v notranjo silo, imajo pravi pomen za delo. Ali pa imajo vsi dovolj naravnega razpoloženja za asimilacijo?

Tudi pri podeljevanju spoznanja je lahko dvoje: ali govori eden množični ali pa govori drug drugemu; ali masa posluša ali pa sodeluje vsi, da ustvarijo potem nov, kolektivni sklep. Pravo kulturno življenje bo začelo med nami delovati šele tedaj, ko delujoči ne bodo le redki poedinci, ampak bo duševna rodovitnost v našem stanu postala nekaj splošnega. Nekateri pravijo, da bi bilo to sicer idealno, da pa so tisti časi še daleč, ko bo zavednost razgibala velik del naših sopoklicnikov.

Kakšno naj bo naše podeljevanje?

Med onimi, ki jim je reformni duh nove šole že znan in so tudi že poizkušali z udeleževanjem, bo kolektivni način logičen in naraven; pasivnost med njimi je nemogoča, kot je nemogoča para brez sile napetosti. Drugače pa bo tam, kamor še niso zašle nove evropske misli in kjer je treba duhove komaj seznaniti z novimi smermi, metodami in osnovnimi načeli. V takih krajih bo nehoti vsaj nekaj časa vladalo pasivno razmerje med onimi, ki dajejo, in onimi, ki sprejemajo. Kjer je le nekaj samostojno mislečih, je vzdušje živahnejše in plodotnejše.

Dosedaj smo skoro vse izvedeli iz ino zemskih, zlasti nemških pedagoških knjig in revij. Prenašale so nove ideje med nami tudi naše pedagoške revije; marsikoga so informirale ter mu dale pobude, da je začel poučevati, misliti in poizkušati. Čudno je le, da jih je bilo tako malo, ki so ga razprave in poročila zanimala. Ali je težko čitati, ali je težko misliti. To dejstvo nas je poučilo, da zgolj razprave po revijah in publikacijah ne bodo naziranja v novi šoli toliko razširile, da bi to naziranje postalo naša splošna lastnina. Sile bomo vzbujali v celokupnosti našega stanu le z osebnimi zajednicami.

Delovne zajednice učiteljstva.

Ali naj se take zajednice ustanavljajo glede na stremeljenje posameznikov? Take zajednice bi bile zares kolektivne in za idejo samo zelo uspešne, zaradi oddaljenosti istosmislečih pa so nemogoče. Hočemo tudi, da ne ostanemo načela znana le nekaterim, ampak da jih bo deležno čim večje število, ker le tedaj se bo mogla prenoviti naša šola. (Se nadaljuje.)

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

—oio Učiteljska samoizobražba — pregled dela, na podlagi poročil krožkovih načelnikov osrednjemu izobraževalnemu odseku:

1. **Cerknica.** Izobraževalni krožek za cerkniški okoliš je zboroval 9. oktobra t. l. v Cerknici po sledečem vzporedju: Krožkov zadeve. Sociološka izobrazba. Delovna šola. Dekliški krožki. Mladiški krožki. Razgovor o mladinski in pedagoški literaturi. Razmerje učiteljstva. Demokracija. — Udeležencev 12.

2. **Ljubljana.** Ljubljanski krožek se je sestel prvič 26. oktobra t. l. Tov. Pahor je

poročal o zgodovinskem razvoju plemstva in meščanstva. — Udeležencev 45.

3. **Šoštanj.** Šoštanski izobraževalni krožek se je sestel 7. novembra t. l. v Šoštanju. Razpravljal je o moderni izobrazbi. — Udeležencev —.

4. **Ljubljana.** Tamkajšnji izobraževalni krožek je imel 9. novembra t. l. svoj drugi sestanek, na katerem je poročal tov. Hreščak o liberalizmu. — Udeležencev 35, med temi zlasti mnogo učiteljskihnikov, kar moramo pozdravljati z največjim zadoščenjem.

5. **Borovnica.** Borovniški izobraževalni krožek je imel svoje prvo zborovanje dne 12. novembra t. l. ob prisotnosti 17 tovarišev in tovarišic. Tov. Tavčar je poročal o pomenu in delovanju krožkov ter o uvodu v družboslovje. Naslednji sestanek se je dočel na 7. decembra t. l. zopet v Borovnici.

6. **Šmarje-Rogatec.** Krožek za ta okraj se je sestel 12. novembra t. l. v Št. Vidu. Poročal je tov. Rakovšček o početkih socializma na podlagi Krekovega »Socializma«. — Udeležba —. Prihodnji sestanek se vrši prve dni decembra. Predava tov. Bollé o feudalizmu. — Prisotnih je bilo 17.

7. **Cerknica.** Tamkajšnji krožek je zboroval 13. novembra t. l. Radi slabega vremena in slabih prometnih zvez je bilo navzočih le 10 članov. Tov. Dolgan je predaval o načrtu kmetske delovne šole za 1. razred.

8. **Ribnica.** Izobraževalni krožek za Ribnico in okolico se je sestel 13. novembra t. l. Tov. Rožman je poročal o zgodovinskem seminarju in o provalih Slovanov. — Udeležba —. Prihodnji sestanek se je dočel za začetek decembra.

9. **Št. Vid nad Ljubljano.** Tamkajšnji krožek je zboroval 20. novembra t. l. ob udeležbi 13 članov. Tov. Pahor je predaval o plemstvu in meščanstvu tov. Hreščak je podal nekaj pojasnil za obravnavanje snovi iz brošur in drugih aktualnih predmetov.

10. **Jesenice.** Izobraževalni krožek za jeseniški okraj je zboroval prvič 12. oktobra t. l. Sklicatelj tov. Mrovlje je podal kratek obris delovanja pedagoškega krožka za tekoče šolsko leto, tov. Pibrovec pa kratke smernice za posamezne predmete v smislu modernega šolstva, pričenši s prvim razredom. — Navzočih 33 članov krožka.

—oio Iz osrednjega izobraževalnega odbora. Še vedno je cela vrsta društvenih odborov in sklicateljev krožkov, ki nam niso sporočili vseh podatkov, ki jih potrebujemo za razpošiljanje brošur in navodil za obravnavanje po krožkih. Opravičeni smo vprašati jih javno, kako bodo opravičili pred članstvom to zanemarjanje svojih dolžnosti in kako spravijo tako indolenco za važna štanovska vprašanja v sklad s svojimi funkcijami v organizaciji in s svojo vestjo. Navadna dopisnica s kakimi sto črkami bi bila vsa žrtev, ki se zahteva od njih v korist dobri stvari. Zavedajmo se že enkrat, da brez sodelovanja vseh ni misliti na konsolidacijo organizacije, brez sodelovanja organizacijskih funkcionarjev pa ni upati na uresničenje niti najprimernejših organizacijskih načrtov. Pozivamo radi tega ponovno vse prizadete, da store nemudoma svojo dolžnost, ker bomo sicer prisiljeni imenoma pokazati na vse, ki ubijajo s svojo pasivnostjo v nesčetih požrtvovalnih tovariših in tovarišicah vsako voljo za udeleževanje in napredek.

—oio Vsem društvenim odborom. Ker je potrebno v svrhu natančne informacije naših članov o vseh aktualnih vprašanjih, ki se tičejo našega stanu in ki se v kratkem času odločenem za naša društvena zborovanja, ne morejo dovolj temeljito obravnavati, prosimo vse tovariše predsednike, da poskrbe za razmnožitev vseh programatičnih okrožnic, ki jih dobivajo od osrednjega vodstva, in sicer v tolikih izvodih, kolikor izobrazbenih krožkov šteje vsako društvo ter jih nemudoma dostavijo sklicateljem krožkov, da jih dajo v razpravo. Na ta način si obetamo najtesnejšega stika med članstvom in vodstvom organizacije ter splošne poglobitve v vse važne probleme našega stanu. — Poverništvo UJU.

Nove knjige.

— Josip Ribičič: **Igrice.** Zbirka lažjih mladinskih iger. Ljubljana 1927. Založilo »Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta«. Knjižnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani I. zvezek. Cena broširani knjigi 12 Din, vezani 15 Din, s poštnino 1 Din več. Dolgo časa že ni izšla nikaka mladinska igra in zato je bila vrzel na tem polju od dne do dne večja. Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta je uvidelo, kako velika je potreba po mladinskih igrah in je založilo gornjo zbirko. Šest igrice priznanega mladinskega pisatelja Ribičiča: »Trapica«, »Vrabci«, »Miklavževci«, »Mir in ljubezen«, »V pustni noči« in »Dediščina«, bode marsikaterega prireditelja mladinskih predstav rešilo iz nemale zadrege pri izbiri igrice. »Trapica« je primerna enodejanka za čas pred Vsemi svetimi. Ima 4 deške in eno dekljsko vlogo. — »Vrabci«, dvodejanka, primerna za vzgajanje ljubezni do ptic. Najprimernejši čas za uprizoritev te igrice je jesen v času ptičje selitve. — »Miklavževci« ima dve dejanji. Prvo se vrši v kmetski kuhinji, kjer sv. Miklavž obdaruje otroke, drugo pa v predvoru nebes. Ker potrebujemo ravno za Miklavževco prireditelje vedno tudi primerne igrice, bode ta jako dobrodošla. — »Mir in ljubezen« je božična slika, zelo prikladna za prireditev, zvezana z obdarovanjem otrok. — »V pustni noči«, enodejanka za predpustni čas. — »Dediščina« pa je zelo lepa igrice za 1. december in Vidov dan. S to zbirko je narasla naša mladinska dramatična literatura za šest res lepših igrice, zato jo najtopleje priporočamo v nakup.

—k Naerti za muški ručni rad u I. i II. razredu osnovnih škola. Priredil: Marjan Markovac. Druga popravljena izdaja. Zagreb 1927. Izdala »Narodna knjižnica« v Zagrebu, Vojnička ulica 13. Cena 30 Din. Naerti je prirejen po predpisih lanskega učnega načrta in sestoji iz 12 listov s 70 načrti.

—k **Kraljevič Marko 1928.** Zbral Kompoljski, ilustriral J. Vokač. Cena 6 Din. Družba sv. Cirila in Metoda, duševna mati naše obmejne mladine, jo je zopet razveselila s knjižico, nosečo zunaj podobo jugoslovenskega junaka Kraljeviča Marka, znotraj pa nudečo mnogo zanimivih pravljic — med njimi bajko Milčinskega »O Marički, ki je pol ure prekasno prišla na svet« — pesmi, poučnih člankov in važnih drobtin; knjižico okrašeno z lepimi ilustracijami, zaključuje koledar in oddelek za beležke. Na roča se v pisarni Ciril Metodove družbe v Ljubljani, Narodni dom.

—k **Leonid André: Radio.** Osnovni pojmi iz radiotehnike. Knjiga, ki je izšla v Ljubljani v založbi Jugoslovanske knjigarne je opremljena z 214 slikami, a snov je razdeljena v 5 oddelkov: I. Nauk o splošni elektriki. II. Nauk o nihanju in valovanju. III. Spcialna radiotehnika. IV. Dodatek o oddajnih postajah. V. Stvarno kazalo. — Cena nevezani knjigi 60 Din, v platno vezani 76 Din.

Naša štanovska organizacija.

BORBA ZA PRISPEVEK UČITELJSKEMU PEVSKEMU ZBORU.

Ker postaja najmučnejši dogodek v Kranju tudi najmučnejši dogodek v »Tovarišu« in ker bi si učiteljstvo, ki ni bilo navzoče na delegacijski skupščini v Kranju z ozirom na sklep celjskega učiteljskega društva in na podlagi članka v 18. številki »Tovariša«, lahko ustvarilo napačno sliko o dogodku pri obravnavi predloga za prispevek učiteljskemu pevskemu zboru, naj mi bo dovoljeno, da zadevo s svoje in strani zbora pojasnim.

Učiteljski pevski zbor je bil osnovan po Društvu učiteljev glasbe v Ljubljani jeseni leta 1925. kot nekaj odsek svojega društva ter je že spomladi 1926. nastopil dvakrat s samostojnim koncertom v Ljubljani. Jeseni se je preosnoval, spremenil pravila, postal samostojen ter se naslonil na UJU tako, da ima poverništvo v odboru stalnega zastopnika. Član zbora sme biti le član UJU, zato so člani »Edinstva« morali izstopiti. Letos je nastopil zbor s samostojnimi koncerti v Trbovljah, Št. Vidu, Viču in Kranju ter namerava meseca januarja prirediti koncert v Zagrebu. Vršit torej že v začetni dobi važno kulturno poslanstvo. Vaje in nastopi so združeni z ogromnimi gmotnimi in fizičnimi žrtvami. Z žalostjo moram ob tej priliki ugotoviti, da ljubljansko učiteljstvo mi dosedaj pokazalo pravega umevanja (kakor praško, ki ima svoj lasten zbor), pač pa po več ur od železnice oddaljeni tovariši (v prvi vrsti seveda tovarišice), ki z vzgledno požrtvovalnostjo posejajo vaje na lastne stroške in plačujejo poleg tega še letno članarino v znesku 60 Din. Društvo je preskrbovalo nekaterim članom prenočišča, si nabavilo notni material, pa se pri tem tako zadolžilo, da ima še danes 4000 Din dolga, dasi je prejelo od nekaterih učiteljskih društev ustanovnico in so bili tudi vsi koncerti (razven Št. Vida) sijajno posečeni. Gotovo bi imeli od koncertov lahko več dohodkov, če bi nastavili višjo vstopnino. Hoteli pa smo z nizko vstopnino omogočiti dostop najširšim plastem naroda. Saj je naš namen narod kulturno dvigniti in doseči slov. učiteljstvu večji ugled. Kajti z ugledom raste vpliv in z vplivom se lahko vse doseže. Od nesebičnega delovanja požrtvovalnih pevk in pevcev ima in bo torej imelo korist vse učiteljstvo.

Da člane vsaj deloma razbremenim in reši zbor, ki mu je grozil vsled ogromnih žrtev razpad (članstvo je padlo od 110 na 58), je naslovil odbor na UJU prošnjo, ki je v njej ugotovil kulturno važnost učiteljskega pevkega zbora, pokazal na enaka zbora moravskih in praških učiteljev, potom katerih se je uveljavil ugled učiteljstva doma in ki sta ponesla slavo in čast češke pesmi in češkega naroda tudi v inozemstvo; povdaril, da se bo dvignil potom zbora tudi ugled slov. učiteljstva in prosil, naj ga članstvo UJU podpre z 1 Din mesečnim prispevkom. Odbor ni našel drugega izhoda iz težkega položaja — šlo je za obstoj zbora — in je bil, dasi nerad, prisiljen potom delegacije obrniti se na celokupno članstvo UJU za pomoč. Bil je to obupni klic na pomoč!

Vsak posamezni član UJU sme staviti delegaciji predloge in vsak predlog, ki ga delegacija obravnava, ima službeni značaj. Zadeva pa vendar ni privatna, če tiče ves stan. Tudi je celjsko učiteljsko društvo samo priznalo kulturno poslanstvo učiteljskega pevkega zbora. Ni torej nikakega povoda obžalovati »službeni značaj« privatne zadeve.

O predlogu se je popolnoma svobodno razpravljalo. Kdor se je oglasil k besedi, je tudi lahko govoril. Proti je govorilo kakih 5 delegatov, nekateri tudi po večkrat, za pa 3 in od teh treh sem edino jaz član pevkega zbora in sem bil obenem tudi delegat. Na mesec en dinar, dve cigareti, škatljica vžigalic! Koliko dinarjev gre za manj potrebne stvari, za druga društva. Ali pa ni dolžnost zavednega učiteljstva podpirati v prvi vrsti lastna društva? Pa se je začelo mešetarjenje: prispevek naj bo neobvezen, naj pride prihodnje leto pred delegacijo, naj se zniža na 50 p itd. Na eni strani ves potek skupščine, ki je izzvenel v klicu: učitelj, izobra-

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za čas od 10. septembra do 16. novembra 1927. Članarina: Karla Srebrnič, Podgorje 5 Din; šola Št. Ilj pod Turjakom 20 Din; Drago Kogelnik, Brezno 30 Din; Mohorko Ivan, Rače 20 Din; šola Breg pri Ptuj (Svetlin, Kosi, Kovač) 60 Din; Razbor (Rataj) 5 Din; šola Slovenjgradec 45 Din; deška osnovna šola Ptuj-okolica 120 Din; Orla vas-Brašlovce (Klančnik) 20 Din; šola Pobrežje 160 Din; šola Guštanj (Gačnik, Lodrant, Pečnik, Kotnik, Konečnik, Zega, Jugovič, Gabršček, Šijanec) 144 Din; Št. Ilj v Slov. goricah (Kožuš Vilma) 20 Din; Svetina (Škof Ana) 10 Din. — Poverjenik neke šole še do danes ni poslal že leta 1926. nabrane članarine! — Darila: Jos. Mavrič, šolski upr. v pok., Maribor 100 Din; Škilan Josip, učitelj v Studencih pri Mariboru kot prvi dar prve plače 50 Din. Novinci, posnemaje tega tovariša! Učiteljsko društvo za slovenjebistriški okraj, čisti dobiček prireditve 820 Din (!). Iskrena hvala! — **Gospodarska podjetja:** zemljevidi 10888 Din; grb 2120/80 Din; Prekmurske pravljice 44 Din; »Šola v nebesih« 31/50 Din; skupaj 13.084/30 Din. — V Mariboru. 20. novembra 1927. — M. Kožuh, blagajnik.

zuj se, širi kulturo, skrbi za ugled svojega stanu! — na drugi strani gibanje in prerakanje za beraški dinar, ko gre pevskemu zboru za biti ali ne biti; ta izdatek letnih 12 Din — tam saj 1200 Din. To je bilo mučno, to je žalilo in motilo sicer krasen potek zborovanja in ravno to je izzvalo v meni »ton in fanatičen izpad«, da sem dejal: »Ne gre za dinar, gre za obstoj zbora. Če ga danes pokopljemo, bo to kulturna sramota, ki jo bo treba četudi z imeni javno ožigosati. Dva dni smo govorili o učiteljski samoizobrazbi, o kulturnem udejstvovanju in o majhnem ugledu, ki ga moramo dvigniti. Dokažimo, da ni bilo to le prazno besedičenje! To je bil tisti gorostastni fanatični izpad. O kakem sramotnem odru ni bilo niti govora. Besede so bile sicer ostre, izgovorjene pa v razumljivem razburjenju, zakrivil pa so jih tisti, ki so hoteli zbor uničiti in so jim, kakor se vidi še danes, hvaležno sredstvo v dosegu drugih ciljev.

Izid glasovanja mi je bil v veliko zadoščenje. Predlog zbora si je osvojila ogromna večina delegatov (proti je glasovalo le 8 delegatov in še od teh nekaj, ker so bili vezani na sklep gospodarskega odbora). Za božjo voljo, ali je teror, če večina nekaj sklene? Slov. učiteljstvo je dokazalo, da gradi in ne podira, pokazalo je, da je do umelo veliki pomen pevkega zbora. da je ostalo idealno in mu niso samoizobrazba, kultura in ugled stanu samo visokozveneče fraze, ampak je pripravljeno zanje tudi žrtvovati, ker se v polni meri zaveda, da brez žrtev ni zmag. Rad priznam, da učiteljstvu ni z rožicami poslano, zato pa je njegova žrtev tem lepša, hvalevrednejša. Čast mu! Če učiteljstvo ni zmoglo zbora vzdržati, ga tudi ni vredno. Ne mi, ampak zgodovina slovenskega učiteljstva in slovenske glasbe bo s prstom pokazala na njegove grobokope. — Za čast in dobrobit učiteljstva bom nastopal vedno in povsod, če bo treba tudi s primernim povdarkom in ostrožjo. In če mislite, da sem se res tako hudo pregrešil, naj ne trpi zaradi tega pevski zbor. Ločite vendar stvar od oseb in mečite kamenje samo name če že morate metati! Pri vsem nastopu me je vodila edino le iskrena želja, pomagati s svojimi skromnimi močmi plemeniti stvari; zato tudi v tej prijetni zavesti lahko mirno prenesem priimek »fanatičen izpadnik«, ki ga smatram za častnega. Kar se pa tiče očitka, da delegati niso svobodno volili, se mi pa zdi, da je tako skrajno žaljiv in za delegacijo sramotno poniževalen, da bi bil potreben še en fanatičen izpad.

Ivan Primožič.

Vabila

— **KONJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. decembra 1927 ob 10. uri v deški osnovni šoli v Konjicah. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Izid volitev. 4. Predavanje: Delovna šola. 5. Slučajnosti. Ker bodo še morebitne ponovne volitve novega odbora, je udeležba strogo obvezna.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** ima svoj redni občni zbor dne 7. decembra t. l. v ormoški osnovni šoli. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu: a) Poročili o sejah širjega sosveta v Ljubljani in v Celju. b) Tajnikov in blagajnikov letno poročilo. c) Volitve. Začetek zborovanja ob 10. uri; pol ure pred zborovanjem odborova seja v zborovalnici.

— **KRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. decembra ob 9. uri v Šmartnem pri Kranju. 1. Poročila odbora o društvenem delovanju in predsednika o sejah širjega sosveta in Učit. konvikta. — Objavijo se imena onih društevnikov, ki za tekoče leto še niso plačali nikakega zneska. (Sklep zadnjega občnega zbora). 2. Tov. Rika Ferjančič: Naša razstava z ozirom na osnovne pojme delovnega in rokotvornega pouka. — Konstituiranje krožkov. 3. Tov. Josip Jerše: Pedagoški tečaj v Mariboru. 4. Izvenšolsko delovanje. 5. Slučajnosti.

Poročila:

— **SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je imelo svoj redni občni zbor dne 5. novembra na Pragerskem. Navzočih od 64 članov 42.

(Dalje glej stran 7.)

KNJIŽEVNA PRILOGA

knjigarne „UČITELJSKE TISKARNE“.

POZOR! ★ UGODNA PRILIKA! ★ NIZKE CENE!

Da omogočimo učiteljstvu, šolskim in vsem drugim knjižnicam ter mnogim našim odjemalcem nakup knjig iz založbe Učiteljske tiskarne, smo sklenili znižati cene knjigam svoje založbe za 50%, in sicer za dobo od 1. decembra 1927. do 2. februarja 1928. V to svrhu smo sestavili

dvajset pet knjižnih zbirk

ter pričakujemo od vseh prijateljev lepe knjige, zlasti od svojih cenj. naročnikov in odjemalcev, da se v obilni meri poslužijo ugodne prilike, ki se jim nudi v tej obliki od strani našega založništva. Vseh dvajset pet zbirk skupaj velja v knjigarnah Din 3702—, naši prijatelji pa jih dobe za Din 1870—.

a) Mladinske knjige:

- I. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Dimnik: Kralj Aleksander. Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Korban: Iz mojih temnih dni. Krasnohorska: Pripovedka o vetru.
- II. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Dimnik: Kralj Peter. Baukart: Marko Senjanin. Ewald: Mati narava pripoveduje. Flerè: Slike iz živalstva. Erjavec: Afriške narodne pripovedke.
- III. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Anatole le Braz: Islandska velika noč in druge povesti. Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Ewald: Tiho jezero in druge povesti. Lah: Češke pravljice. Karafiat: Kresničice.
- IV. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Komanova: Narodne pravljice in legende. Korban: Vitomilova železnica. Flerè: Babica pripoveduje. Šilih: Nekoč je bilo jezero. Riha: Povest o svatbi kralja Jana. Trošt: Moja setev I. in II. zvez.
- V. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Gangl: Zbrani spisi II., V., VI., VII. zvezek. Rapè: Tisoč in ena noč. Račić: Belokranjske otroške pesmi. Zbašnik: Drobne pesmi.
- VI. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Flerè: Pripovedne slovenske narodne pesmi. Kosem: Ej prijateljki. Meško: Našim malim. Robida: Da ste mi zdravi, dragi otroci. Möderndorfer: Narodne pripovedke iz Mežiške doline. Flerè: Babica pripoveduje. Trošt: Moja setev I.
- VII. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Rapè: Tisoč in ena noč. Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Rapè: Mladini VII. in VIII. zvezek. Robida: Da ste mi zdravi, dragi otroci. Krasnohorska: Pripovedka o vetru.

- VIII. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Waštetova: Mejaši, povest iz davnih dni. Tille: V kraljestvu sanj. Korban: Iz mojih temnih dni. Rapè: Tisoč in ena noč. Kosem: Ej prijateljki.
- IX. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Erjavec: Izbrani spisi za mladino. Jenko: Izbrani spisi za mladino. Šilih: Nekoč je bilo jezero. Zbašnik: Drobne pesmi.
- X. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Levstik: Izbrani spisi za mladino. Stritar: Izbrani spisi za mladino. Rapè: Tisoč in ena noč.
- XI. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Valjavec: Izbrani spisi za mladino. Kersnik: Izbrani spisi za mladino. Dimnik: Kralj Peter.
- XII. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Slomšek: Izbrani spisi za mladino. Erjavec: Izbrani spisi za mladino. Krasnohorska: Pripovedka o vetru.
- XIII. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Starejše slov. pisateljice in pesnice: Izbrani spisi za mladino. Flerè: Babica pripoveduje. Trošt: Moja setev II.
- XIV. ZBIRKA Din 50— NAMESTO Din 100—:
Swift-Flerè: Guliverjeva potovanja. Komanova: Narodne pravljice in pripovedke. Ewald: Mati narava pripoveduje. Riha-Pribil: Povest o svatbi kralja Jana.
- XV. ZBIRKA Din 170— NAMESTO Din 342—:
Erjavec-Flerè: Slovenski pesniki in pisatelji: Levstik, Valjavec, Erjavec, Stritar, Jenko, Slomšek, Kersnik, starejše pesnice in pisateljice.

b) Knjige za odrasle:

- I. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Gangl: Beli rojaki. Golar: Kmečke povesti. Golar: Pastirjeva nevesta. Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Pugelj: Zakonci. Pavlič: Ljubezen in sovraštvo. Gangl: Sfinga. Vidic: Ave patria!
- II. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Gangl: Moje obzorje. Matičič: Na krvavih poljanah. Rabin-dranat Tagore: Gitandžali. Rapè: Tisoč in ena noč. I. in II. zvezek. Zorec: Pomenki. Gangl: Dolina solz.
- III. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Matičič: V robstvu. Golar: Pastirjeva nevesta. Gangl: Sin. Kunaver: Na planine! Kunaver: Kraški svet in njega pojavi. Rus: Prva pomoč. Zorec: Pomenki.
- IV. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Sem Beneli: Okrutna šala. Kabaj: Cerkiško jezero in njega okolica. Gangl: Beli rojaki. Rabin-dranat Tagore: Gitandžali. Belè: Sadjarstvo. Maeterlinck: Modra ptica.
- V. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Veber: Etika. Pugelj: Zakonci. Golar: Pastirjeva nevesta. Kunaver: Kraški svet in njega pojavi. Kosem: Morje.
- VI. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Pavlič: Ljubezen in sovraštvo. Gangl: Hram slave. Veber: Etika. Kabaj: Cerkiško jezero in njega okolica.
- VII. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Gangl: Hram slave. Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Belè: Sadjarstvo. Pugelj: Zakonci. Kunaver: Na planine! Golar: Kmečke povesti.
- VIII. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Pavlič: Ljubezen in sovraštvo. Rapè: Tisoč in ena noč I. in II. zvezek. Rus: Prva pomoč. Sem Beneli: Okrutna šala.
- IX. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Gröbming-Lésica-Molè: Srbsko-hrvatsko-slovenski slovar. Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Matičič: V robstvu. Kabaj: Cerkiško jezero. Gangl: Hram slave. Maeterlinck-Bernot: Modra ptica.
- X. ZBIRKA Din 100— NAMESTO Din 196—:
Veber: Etika. Rus: Prva pomoč. Belè: Sadjarstvo. Gangl: Sin. Gangl: Dolina solz.

Opozorjamo, da velja ugodnost nakupa le proti takojšnjemu plačilu ali proti plačilu najkasneje tekom tedna po prejemu knjig. Zamenjava knjig iz ene zbirke v drugo je mogoča, toda samo tedaj, če gre za isto ali višjo nakupno ceno. Pošne stroške poravnajo naročniki.

Naročila je naslavljalati na

„KNJIGARNO UČITELJSKE TISKARNE“ V LJUBLJANI • FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

Pravkar je izšel

glavni seznam knjig „Knjigarne Učiteljske tiskarne“.

Obsega približno vse slovenske knjige in muzikalije, ki so danes na knjižnem trgu. Zahtevajte seznam!

Seznam knjig iz založbe Učiteljske tiskarne:

Mladinske knjige.

Anatole le Braz: *Islandska velika noč in druge povesti*. Vez. Din 24.—
Baukart: *Marko Senjanin*, slovenski Robinzon. Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—
Dimnik: *Kralj Peter I.* Vez. Din 18.—
Dimnik: *Kralj Aleksander I.* Vez. Din 30.—
Erjavec Fran: *Afriške narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—
Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din 20.—
Erjavec: *Srbske narodne pripovedke*. Vez. Din 22.—
Erjavec-Flere: *Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—
Erjavec-Flere: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—
Erjavec-Flere: *Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vezano Din 36.—
Erjavec-Flere: *Josip Striitar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—
Erjavec-Flere: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 28.—
Erjavec-Flere: *A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino*. Vezano Din 40.—
Erjavec-Flere: *J. Kersnik, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 46.—
Erjavec-Flere: *Starejše pesnice in pisatelje*. Vez. Din 60.—
Ewald-Holeček: *Mati narava pripoveduje*. Vez. Din 26.—
Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti*. Vez. Din 26.—
Flere: *Babica pripoveduje*. Vez. Din 10.—
Flere: *Slike iz živalstva*. Din 24.—
Flere: *Pripovedane slovenske narodne pesmi*. Vez. Din 24.—
Gangl: *Zbrani spisi*. II., V. in VI. zv., vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—
Gaspari T. in Košir P.: *Sijaj, sijaj, solncece!* Din 8.—
Karafiat-Dr. Bradac: *Kresničice*. Cena trdo vezani knjigi Din 18.—
Komanova Manica: *Narodne pravljice in legende*. Din 16.—
Korban: *Vitomilova železnica*. Vez. Din 14.—
Korban: *Iz mojih temnih dni*. Vez. Din 28.—
Kosem: *Ej prijateljki*. Vez. Din 14.—

Krasnohorska - Podkrajšek: *Pripovedka o vetru*. Vez. Din 20.—
Lah: *Česke pravljice*. Vez. Din 12.—
Meško: *Našim malim*. Vez. Din 15.—
Möderndorfer: *Narodne pripovedke iz Mežiške doline*. Elegantno vezana Din 24.—
Račić B.: *Belokranjske otroške pesmi*. Vez. Din 8.—
Rapč: *Mladini*. VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—
Rapč: *Tisoč in ena noč*. Vez. Din 28.—
Riha-Pribil: *Povest o svatbi Kralja Jana*. Vez. Din 16.—
Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci*. Broš. Din 3.—
Swift-Flere: *Guliverjeva potovanja*. Vez. Din 42.—
Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din 24.—
Tille-Pribil: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din 6.—
Trošt: *Moja setev*. I. in II. a Din 10.—
Žbaničnik: *Drobne pesmi*. Vez. Din 8.—
Waštetova: *Mejaši, povest iz davnih dni*. Vez. Din 24.—

Leposlovne knjige.

Carli: *Zadnji dnevi v Ogleju*. Vez. Din 28.—, broš. Din 22.—
Gangl: *Beli rojaki*. Broš. Din 15.—
Gangl: *Moje obzorje*. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: *Hram slave*. Broš. Din 30.—, vez. Din 40.—
Golar Florijan: *Kmečke povesti*. Cena Din 26.—
Golar Cvetko: *Pastirjeva nevesta*. Cena Din 22.—
Jelenc: *1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca*. Vez. Din 26.—
Matičič: *Na krvavih poljanah*. Vez. Din 36.—
Matičič: *V robstvu*. Vez. Din 32.—
Pavlič Rado: *Ljubezen in sovraštvo*. V platno vez. Din 40.—
Pugelj Milan: *Zakonci*. Drugi natisk. Vez. Din 24.—
Rabindranat Tagore-Gradnik: *Gitandžali*. Trdo vez. Din 24.—, v platno vez. Din 28.—
Rapč: *Tisoč in ena noč*. I. zv. vez. Din 46.—, II. zv. vez. Din 50.—
Zorec Ivan: *Pomenki*. Din 10.—

Dramatika.

Beneli Sem-Gradnik: *Okrutna šala*. Broš. Din 24.—
Gangl: *Dolina solz*. Broš. Din 6.—
Gangl: *Slina*. Vez. Din 12.—
Gangl: *Sin*. Drugi natisk. Vez. Din 22.—
Kosem Zv.: *Morje*. Din 12.—
Maeterlinck-Bernot: *Modra ptica*. Broš. Din 12.—
Vidic: *Ave Patria!* Broš. Din 8.—

Poučne in znanstvene knjige.

Bele Ivo: *Sadjarstvo*. Din 52.—
Bučar: *Slovenski metuljar*. Broš. Din 12.—
Gröbming-Lesica-Molč: *Srbsko-hrvatsko-slovenski slovar*. Vez. Din 50.—
Kabaj M.: *Cerkiško jezero in nega okolice*. Vez. Din 36.—
Kunaver: *Na planini!* Vez. Din 28.—
Kunaver: *Kraški svet in njega pojavi*. Vez. Din 32.—
Mencej: *Kratka srbska gramatika in čitanka*. Broš. Din 5.—
Ramoyš Fran: *Historična gramatika slovenskega jezika*. Broš. Din 260.—
Rus dr.: *Prva pomoč*. Broš. Din 32.—, vez. Din 36.—
Veber: *Etika*. Din 80.—

Šolski oder.

Gregorič-Stepančičeva: *Otroški oder*. (Za otroške vrte, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—
Korban J.: *Povodni mož, igrice za mladino*. Fr. L.: *Božična pravljica, otroška igra v treh slikah*. Obe v I. zvezku. Din 6.—
Glasbeni del k I. zvezku »Šol. odra« Din 4.—
Lah dr. I.: *Miklavž prihaja*. Trije prizori. Cena Din 6.—, Glasbeni del posebe Din 4.—
Tiran E.: *Čudežne gosli, Pripovedka s pesmimi in petjem v 3 dejanjih*. Uglasbil C. Pregelj, Medved: *Vino ali voda, Dramatičen nastop*. Obe v II. zvezku. Cena Din 6.—
Ferdo Juvanec: *Zbirka glasbenih in pevskih prizorov*. Prvi snopič: *Oba junaka*, Drugi snopič: *Pri čevljarju*. Cena snopiču Din 4.—

Pesmarice in muzikalije.

Adamič: *Mladinske pesmi*, enoglasni zbori in samospeli s spremljevanjem klavirja. Din 40.—
Marolt: »Bože pravde« in »Lepa naša domovina«. Din 150.—
Marolt: *Narodne himne in druge domorodne pesmi*. Din 3.—
Žirovnik: *Narodne pesmi*, I., II. in III. zvezek a Din 3.—

Druge knjige.

Sič: *Slovenske narodne noše*. Broš. Din 42.—
Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 10.—
Fink: *Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji*. I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920.) broš. Din 5.—, II. zvezek (za I. 1921.) broš. Din 7.—, III. zvezek (za I. 1922.) broš. Din 8.—, IV. zvezek broš. Din 14.—, V. zvezek broš. Din 32.—, VI. zvezek Din 24.—
Hribski: *Šolski upravitelj*. Broš. Din 28.—, vez. Din 34.—
Wester: *Pravila o nižjem in višjem teč. izpitu*. Din 5.—
Wester: *Pravila o izpitih na meščanskih šolah*. Din 2.—

Slike.

Sič: *I. Kmečka soba na Gorenjskem*, II. *Kmečka hiša na Gorenjskem*. Velikost 30,3 x 90,5 cm. Slika a Din 30.—
Stenske table k Widrovi Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—
Saša Šantel: *Serijski razglednici Stara Ljubljana*. Din 10.—
M. Gaspari: »Slovenska umetnost«. Serijska 6 razglednic Din 6.—

Galerija naših mož.

1. Trubar	9. Aškerc
2. Vodnik	10. Tavčar
3. Slomšek	11. Levec
4. Prešeren	12. Erjavec
5. Levstik	13. Jenko
6. Striitar	14. Cankar
7. Jurčič	15. Gangl
8. Gregorič	16. Parma
- 61,5 x 47,5 cm. Slika a Din 10.—

A. Novak: RISANJE

s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šolskih let.

Delo obsega v posebnih ovitkih predloge za I.—II., posebej za III., za IV., V., za VI.—VIII. posebej perspektivo za VI.—VIII. in naposled geometrijsko risanje za VI.—VIII. šolsko leto. Na čelu predlogam je drobna 52 strani broječa knjižica s potrebnimi navodili in podrobnim učnim načrtom za vsa leta osnovne šole. Cena v močni lepenki opremljeni zbirki z okusnim zunanjim napisom znaša Din 450.— Novakovo »RISANJE« je odobreno od prosv. oddelka za Slovenijo ter je neobhodno potrebno učilo za vsako osnovno in meščansko šolo. Da se omogoči nakup znamenitega dela, je založništvo pripravljeno dovoliti učiteljstvu plačevanje v 2—4 zaporednih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ul. 6.

Učiteljska tiskarna

v Ljubljani

je izdala: a) serijo 6 razglednic Saša Šantel, *Stara Ljubljana*.
b) serijo 6 razglednic M. Gaspari, »Slovenska umetnost«: *Slovenka, Mlada Breda, Lepa Vida, Kmetška svatba, Pomlad, Slovenec*. Cena seriji pod a) in b) dinarjev 6.

Albert Sič: *SLOVENSKE NARODNE NOŠE*. Druga izpopolnjena izdaja z barvami in slikami M. Gasparija. Broširana 42 dinarjev.

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

priporoča iz svoje zaloge učila:

Aneroid kovinski Din 250.—
Toplomer 40° R in 50° C Din 26.—
Toplomer 80° R in 100° C Din 28.—
Toplomer za okno Din 50.— do 70.—
Barometer Din 225.—
Kvadratni meter (m²) na platnu in palicah Din 100.—
Kubični meter (m³), zložitljiv iz 12 meter-skih palic, Din 180.—
Kubični decimeter (dm³), razstavljiv na cm³, Din 48.—
Papirnati meter (v širokosti 1 dm) Din 5.—
Šolski meter (palica) Din 40.—
Magnetna palica Din 36.—
Magnetna podkev 12 cm Din 16.—
Kompas v kovinasti in s steklom zaprti škafci Din 50.—
Magnetna igla Din 70.—
Rayna natega Din 20.—
Kriva natega Din 12.—
Vodomet Din 24.—
Meden obroček s kroglico Din 54.—
Špiritna svetiljka Din 18.— do Din 24.—
Električno nihalo Din 56.—
Voltov element Din 116.—

Steklena palica Din 20.— do Din 30.—
Ebonitna palica z drgalom Din 42.—
Elektroskop Din 74.—
Galvanometer Din 100.—
Lejdenska steklenica Din 120.—
Izpraznjevalec Din 30.—
Heronova buča Din 38.—; Heronova buča, zapiralo iz medi, Din 160.—
Občujoče posode Din 56.—
Sesalka, steklena, Din 70.—
Tlačilka, steklena, Din 70.—
Vzvod Din 124.—
Škripec Din 15.—
Stojalo s škripčevjem Din 270.—
Svinčnica Din 15.—
Grebilica Din 25.—
Računal z 20 kroglicami Din 100.—
Računal s 100 kroglicami Din 285.—
Stavnica za elem. razred (lesena kaseta) Din 220.—
Popravna znamenja Din 8.—
Številčne table od 1—10 Din 120.—
Serija malih in velikih črk s številkami Din 100.—
Serija števk od 1—10 Din 10.—

Tisočna razpredelnica na platnu Din 60.—, isto za števila do 100 Din 50.—
Ravnila za šolsko tablo 120 cm Din 30.—, 150 cm Din 40.—
Položna ravnila za šolsko tablo 150 cm Din 50.—, 175 cm Din 54.—
Šestila za šol. tablo Din 72.—
Geom. telesa: Kocka Din 14.—, tristrana in štiristrana prizma a Din 14.—, štiristrana piramida Din 16.—, tristrana piramida Din 18.—, valj Din 14.—, stožec Din 16.—, krogla Din 16.—
Trikotniki za šolsko tablo Din 48.—
Kotomer za šol. tablo Din 72.—
Lesena stojala za epruvete Din 10.— do Din 13.—
Lesena stojala za kuhanje Din 62.—

SLIKE:

Državni grb Din 20.—
Beg: Naše gobe. I. in II. tabla Din 100.—
Štiri letni časi (na platnu in palicah) Din 560.—
Človeško telo: 3 anatomske slike na papirju Din 265.—

Kulturne rastline (kava, čaj, bombaž, kakao, riž) a Din 88.—
Človeška plemena Din 80.—

STENSKI ZEMLJEVIDI:

Karta podunavskih držav. Din 450.—
Orožen-Capuder: *Stenski zemljevid Slovenije*. Din 360.—
Cvijić: *Karta kraljevine SHS*. Din 340.—
Gavazzi: *Stenski zemljevid SHS*. Din 320.—
Marinković: *Zemljevid Jugoslavije*. Vel. 90 x 130 cm. Din 160.—
Franović-Gavazzi: *Karta balkanskega polotoka*. Din 400.—
Stenski zemljevidi Afrike, Severne in Južne Amerike. Din 400.—
Stenski zemljevid Azije Din 500.—, Avstralije Din 350.—
Modestin: *Fizička karta Evrope sa novim drž. granicama*. Din 400.—
Modestin: *Istočna polutka in zapadna polutka zemlje a Din 400.—*
Globus (34 cm), hrv. tekst, Din 520.—
Vsi navedeni zemljevidi so napeti na močnem platnu ter opremljeni s palicami.

Poleg navedenih predmetov nabavlja knjigarna po naročilu tudi druga potrebna učila za prirodopisni, prirodoslovni, zemljepisni i. dr. pouk, ter se šolskim upraviteljem v to svrhu najtoplejše priporoča.

Knjigarna Učiteljske tiskarne preskrbuje šolam in učiteljstvu pedagoške in druge knjige tudi iz inozemstva.

Knjigarna Učiteljske tiskarne ima v zalogi še večje število Humkovih knjigovoznic, cena komadu Din 1200.—.

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Franciškanska ul. 6. Učiteljstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne. Zvezki se prodajajo v korist »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani in »Učiteljskega doma« v Mariboru.

Naročajte edino pri Knjigarni Učiteljske tiskarne! Svoji k svojim!

Tovariši!**Tovarišice!****Tovariši!**

Že stanovska zavednost veleva, da podpiramo pri nabavah svojih potrebščin v prvi vrsti svoje lastne ustanove. Veliko bolj pa smo v svojem interesu dolžni to storiti tedaj, ako nam nudijo te ustanove večje ugodnosti in večje koristi kot tuje. Ena izmed takih ustanov je naša

Nabavljialna zadruga drž. nameštencev v Ljubljani

Telefon štev. 2421. **Vodnikov trg 5.** Čekovni rač. 12416.

Ona nam nudi banaško moko, sladkor, kavo, olje, mast, sploh vse **specerijsko in kolonijalno blago najfinije vrste po najnižjih cenah, ki so mogoče.** Velika izbira **dežnikov, predpražnikov** in najfinijih in najtrpežnejših **čevljev lastnega izdelka.** V zalogi najfinjši šifon, platno in srajce za gospode po najnižjih cenah.

Dostavlja se blago na dom in dovoljujejo se olajšave pri plačilu.

Zadovoljiti svoje članke je te zadruge najvišji cilj!

Da je blizu tega cilja, dokazujejo stalni in dnevno novo pristopajoči člani-odjemalci.

Tovariši! Tovarišice! Pristopite k tej zadrugi in kupujte v njej!

(Nadaljevanje 4. strani.)

Situacijsko poročilo: Predsednik tovariš Rainer pozdravi navzoče, zlasti pa predavatelja tov. B. Jurka in 92-letnega, čilega starca gospoda Rainerja, očeta oziroma starega očeta peterih učiteljev. Došli dopisi se prečitajo. Tov. tajnik poda svoje poročilo o delovanju društva in odbora v preteklem letu. Blagajnik poroča, da je bilo 9423/11 Din dohodkov, izdalo pa se je 7029/25 Din.

Članarina je 180 Din, za učitelja poročene 110 Din. Ustanovi se obrambni sklad ter določi zanj 500 Din.

Predaval je v jako humorističnem tonu svoje verzice o skupščini v Skoplju tov. Jurko ter vpletel tudi razmere, ki vladajo žalibog še v naši organizaciji. Predsednik se mu za delo prisrčno zahvali.

Sklepi, Sklene se: a) Izvršni odbor UJU v Beogradu naj ukrene vse potrebno za nemoteno glasovanje delegatov glavne skupščine.

b) Da vsaj 6 tednov pred drž. skupščino dostavi izveštaj o svojem delovanju.

c) Da se glasuje z rokovzdigom, ne pa s »prima se«.

Vsi člani društva pristopijo tudi k U. D. Maribor.

Volitve. Izvoljen je bil predsednikom tov. Planer Albert, nam. Feigl Otilija, tajnik je tov. M. Tajnik, blagajnik pa tov. Janžekovič, odborniki so: tov. Varl, Živko J., Strigl, Rainer, Logar Franjo, namestnika: tov. Krajnc in Leben; pregledovalki računov pa tov. Logar Franja in Planer Marija. rija.

+ LITIJSKO OKRAJNO UCITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj redni letni občni zbor dne 8. oktobra v Ljubljani. Od 77 članov je bilo navzočih 62.

Situacijsko poročilo: Tovariš predsednik se je v svojem otvoritvenem govoru dotaknil med drugim tudi članske discipline, brez katere je uspešno delovanje društva nemogoče. Mnenja je, da so zborovanja oni forum, kjer se izmenjavajo medsebojne misli in izražajo mnenja o stavljenih predlogih. Tu treba zavzeti stališče, katerega se treba brezpogojno držati vsaj v stvareh, ki se nanašajo na naše stanovske zadeve.

Navzoč je bil tudi zastopnik poverjeništa, glavni tajnik tovariš Koba I., ki je poročal o raznih društvenih in stanovskih zadevah, osobito o našem stališču glede revizije uradniškega zakona. Podal je tudi poročilo o naših gospodarskih zadevah. Članstvo se je posebnoanimalo za zadevo Učit. konvikta. Iz podanega pa je lahko posnelo, da se naše poverjeništvu resno trudi, da čimprej realizira tridesetletne besede o Učit. konviktu ter spravi pod »domači krov« deco naših tovarišev, ki preživlja tužne dneve dijaštva v temnih, nezdravih podstrešjih.

Društveno delovanje. Tajnica Kalinova poroča, da je priredilo društvo v minulemu letu tri predavanja, in sicer je predaval tov. poverjenik A. Skulj »O šolskih vrtovih«, tov. Koba »O poučevanju slepih« in tov. Horn pa »O miselnosti in značaju«. Poleg tega je imel višnjegorski sodni okraj več krožkovih sestankov s pedagoškimi predavanji in dve zgodovinski predavanji tovariša Merviča.

Tov. blagajnik D. Rostohar je podal točno blagajniško poročilo z razveseljivo pripombo, da ne bo navijal naših žepov, da predlaga staro članarino plus 1 Din za pevski zbor UJU.

K situacijskemu poročilu: O pokrajinski skupščini je podala jedro tovarišica Vrščajeva, naglašajoč načrt društvenega delovanja v novih smernicah. O državnih skupščini je podala svoje osebne vtise tov. Čučkova.

Volitve: Poslednja točka so bile volitve novega odbora. Izvoljeni so bili: Pelko Matija, predsednik; Ed. Thurnher, podpredsednik; Z. Vrščajeva, tajnica; D. Rostohar, blagajnik. Drugi odborniki: Samec Franc, Jevnikar Lovro, Kalin Minka, Menaše Helena, Šlibar Tone. Namestniki: Dolinar-Gospodaričeva, Pero Horn, Fr. Zupančič iz Velikega grabna. Za pevovodjo okr. učit. zbora se izvoli Šlibar Tone. Za pregledovalce računov: Maks Kovačič in Fr. Pikelj.

Krožki: Na odborovi seji 13. oktobra sklene odbor započeti s samoizobraževalnimi krožki, in sicer se ustanovi krožek za viš-

njegorski sodni okraj, katerega vodi podpredsednik Thurnher in litijski krožek. — Vsak drugi mesec približno pa zboruje ves okraj skupno.

Resoluciji kamniškega učit. društva za ogrev se pridružuje tudi litijsko učiteljsko društvo.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA KRANJSKI SOLSKI OKRAJ je zborovalo 8. oktobra 1927 v Šmartnem.

Situacijsko poročilo: Poročevalci: predsednik Jos. Lapajne, tajnik Andr. Roje, blagajničarka Franja Slapar, odb. Rika Ferjančič, Vilibald Rus, Jerica Bizjak.

Statistika: a) število učiteljstva v okraju 136 (lajških), b) število članstva 108, c) udeležencev na zborovanju 65 (3 opravičeni, 40 neopravičeni).

Gospodarske zadeve: 1. Blagajniku in odboru se poda priznanje in absolutorij. 2. Društvena članarina znaša še nadalje mesečno (10) a 17 Din, oziroma 10/50 Din za poročene učitelje. Tov. Moderndorferju se še nadalje plačuje redni prispevek a 1 Din od člana.

Volitve v ocenjevalno komisijo. Tov. Jerica Bizjakova poda poročilo o volitvah v ocenjevalno komisijo. Sklep: Vsake volitve je izvesti disciplinirano in natančno po predpisih, da se izognemo eventualnemu neuspehu.

Volitve. V odbor izvoljeni se konstituirajo sledeče: predsednik Jos. Lapajne, Cerklje; podpredsednik Rud. Horvat, Škofja Loka; tajnik Anton Lovše, Podbrezje; blagajničarka Franja Slapar, Kranj; odbor: Angela Hafner, Šmartno; Mar. Mašlenšek, Predoslje; Andr. Roje, Križe; pregledovalca računov: Melanija Fajdiga, Križe Franc, Šmartno; razsodišče: Jocij Jan, Olševek; Franja Urbančič, Kranj; Rupret Vinko, Smlednik.

Samoizobrazba: Ustanovi se 5 krožkov — Podgorje, kranjski, tržiški, selški, poljanski, ki naj se poljudno konstituirajo in shajajo. Sklepe je predlagati tajniku.

Šolska reforma, poroča Rika Ferjančičeva, Cerklje.

a) Društvo je priredilo dvojce predavanj z eno hospitacijo o delovni šoli in razstavo dekliških in deških ročnih del o prišli pokrajinske skupščine v Kranju. Podrobno poročilo »o razstavi z ozirom na osnovne principe delovne šole« se preloži na prihodnje zborovanje.

b) K mariborskemu tečaju o delovni šoli (17. 18. in 19. t. m.) se odpošlje tovariša Josipa Jeršeta iz Naklega z nalogo, da na prihodnjem zborovanju poda tozadevno poročilo.

c) Prosvetni referent tov. Vilibald Rus poda pojasnila o naredbi o krajnih šolskih odborih. Iz temeljite debate se povzamejo važni sklepi.

Pritrdi se vlogi poverj. UJU z dne 6. oktobra 1927, dočim se sklep kamniškega učiteljskega društva z večino glasov odkloni.

Radi pozne ure se preostali dnevni red preloži na prihodnje zborovanje.

Slučajnosti: Predlogi Andreja Rojca: 1. da se o predlogih razpravlja pred drugimi točkami dnevnega reda; 2. da se šolski lokali ne uporabljajo za volišča in 3. da se izposluje izplačilo honorarjev za obrtno nadaljevalne šole so bili soglasno sprejeti.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Citrašil Začele so izhajati note Ljudske edicije za citre, ki bodo obsegale najprijetnejše glasbene komade. — Št. 1. Triglav (koračnica) 5 Din. Št. 2. Tosellijska Serenada 5 Din. Št. 3. Tamo daleko. Volga 5 Din. — Naročuje se pri M. Modic, Ljubljana, Kopitarjeva 1. — Istotam dobite glasbila (vijoline, kitare i. dr.) ter vse glasbene potrebščine po konkurenčnih cenah. Najcenejše note za klavir, tamburaške partiture itd.

Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12, Židovska 4

MATE PLIVERIĆ
BRIVEC, HOTEL „SLON“

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

se toplo priporoča cenj. učiteljstvu.

DAMAM PRIPOROČAMO

krasno izbiro najboljših pletenin.

Novodošli lepi jumperji, puloverji, damskih trikot-kombinez i. t. d. Izredno ugoden nakup! Dame nujno vabimo na ogled teh krasnih vzorcev.

T. EGER, LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA 2.

Priporoča cenj. občinstvu svoj brivski salon

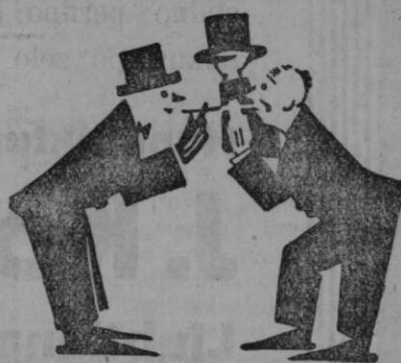
KOMAN NIKO
LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA ŠT. 13

„LJUDSKA SAMOPOMOČ“

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru sprejema vse zdrave osebe nad 50 do 80 let stare in bivačice v Sloveniji

samo še do 31. decembra 1927.

Podporna vsota znaša 2000 do 16000 Din. Društvo šteje danes že okroglo 1000 članov. Zahtevajte takoj pristopno izjavo zastoj iz pisarne „Ljudska samopomoč“ v Mariboru, Aleksandrova cesta 45/II.

Najboljši in najcenejši nakup za gospode v posebnem oddelku tvrdke

A. Sinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana.

Na debelo. **Za** Na drobno.

Miklavža in Božič

Velika izbira bonbonov, čokolade, obeskov, keksov, lecta i. t. d. pri

Josip Vitek ★ Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 13.

PRAŠKE, DOMAČE, DUNAJSKE NOVOSTI!

Franc Lukič

Ljubljana
Stritarjeva ulica št. 9

Priporoča se
konfekcija in modna trgovina

Varšvena znamka

Varšvena znamka

LEKARNA MR. BAHOVEC - LJUBLJANA

priporoča in razpošilja svoje

dietetične specialne zdravilne čaje:

proti revmatizmu	32 Din
proti arteriosklerozi	42 Din
proti glistam	32 Din
proti astmi	25 Din
proti bledici	30 Din
proti hemeroidom	32 Din
proti boleznim srca	32 Din
proti nevrozi	32 Din
za diabetičarje	32 Din
za pljučne bolezni	30 Din
za mehur in obisti	42 Din
za ženske v prehodnih letih	30 Din

Razpošilja edino

lekarna MR. BAHOVEC — Ljubljana.

Najboljši zdravnik je priroda, zato se zdravimo z zdravilnimi zelišči.

Ugodnost!

Damske galoše	70 Din
Moške galoše	75 Din
Damski snežni čevlji	100 Din
Moški snežni čevlji	110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 ★ Stritarjeva ulica 3

Šolski upravitelji!

Šolske zvezke in vse šolske potrebščine risarski in pisarniški papir vseh vrst kuverte, vsakovrstna peresa, črnilo in črnilni prašek, svinčnike, črne in barvane, risalna orodja, barvan papir za lepljenje i. t. d. dobite najceneje v papirnici

IV. GAJŠEK NASL. LJUBLJANA
SV. PETRA ŠT. 2

Tvrdka

A. Persche

Ljubljana

Pred Škofijo št. 21

priporoča

vedno najnovejše v modnem blagu, dalje rokavice, nogavice in pletenine, kravate, moške srajce in trikotažo.

Dobro blago!

Nizke cene!

Za Miklavža

si dovoljuje cenjeno občinstvo
vljudno opozoriti na

veliko zalogo

galanterijskega blaga, igrač,
otročjih vozičkov, ročnih
torbic, listnic, aktovk, telo-
vadnih, snežnih in domačih
čevljev, galoš, pletenin, pe-
rila, robcev, kravat, roka-
vic, nogavic, predmetov za
krojače in šivilje, toaletnih
potrebščin, mila, pudra itd.

F. M. SCHMIDT

Pred Škofijo 2 LJUBLJANA Lingarjeva 4

Priporoča se

RESTAVRACIJA HOTEL LLOYD LJUBLJANA

Dobra domača hrana. — Dobra
postrežba, štaj. in dolenska vina.
Sprejema abonente.

Za obilen obisk se priporoča
BUČAR FR. restavratel.

Veliko

izbiro volnenih

jopic, puloverjev, vsako-
vrstnih bluz, perila, kravat, vezenin,
nogavic in rokavic ter zimskega perila
priporoča po izredno
nizkih cenah

IGNACIJ ŽARGI

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 3 in 11.

Elektro - tvrdka

A. VERBAJS

Telefon 2867. Ček. račun 11.355.
Ljubljana, Gosposvetska c. 13

Zaloga vsega v elektrotehnično stroko spa-
dajočega materiala kakor tudi: likal, svetilnih
teles, žarnic itd.

Radio sestavni deli. Elektrozon aparati.
Priznana najnižje cene, prvovrstno blago.

OSVALD DOBEIC

Ljubljana

Pred Škofijo št. 15

priporoča

svojo bogato zalogo

raznega galanterijskega, drobnega in
modnega blaga na drobno in debelo.

NOGAVICE
v veliki izberi.

Postrežba točna. Cene nizke.

Najlepši dobitok za šolarsko tombolo „Podmladka rdečega križa“

so posamezne številke **„Zvončka“**, ki jih ima uprava UJU
na razpolago po znatno znižanih cenah. Cena posameznim številkam je
samo 1 Din (brez poštne).

Tovariši(ce), poslužite se ugodne prilike, dokler je čas! Naj ne bo nobene
tombole na šoli brez ZVONČKA!

Velika zaloga

českega in angleškega

sukna

pri tvrdki

A. & E. SKABERNE

Ljubljana,

Mestni trg št. 10

Na obroke

obleke, blago, perilo,
čevlje, dežnike, krzna itd.

kupite lahko v ljubljanskih trgovinah ako se poslužite novega
kreditnega sistema, ki ga je upeljala

Pojasnila in prospekti radevolje na razpolago.
Poslovanje strogo diskretno.
Vprašanja iz province se rešujejo z obratno pošto.

Kreditna zadruga detaljnih trgovcev v Ljubljani
Šelenburgova ulica št. 7/I.

Najboljše angleško in češko blago

iz čiste volne za moške suknje, dam-
ske plašče in obleke, priznane dobre
pirotske preproge domače ročne in-
dustrije, vse vrste drugih preprog,
stalno perilno blago priporoča v
nakup po zelo ugodnih cenah

Manufakturna trgovina

J. Kostevc

Ljubljana, Sv. Petra 4

Nove šolske tiskovine

Uradno potrjene nove tiskovine za obravnavanje šolarskih
izostankov (neopravičenih zamud) na podlagi uredbe o
krajev. šol. odborih je založila Učiteljska tiskarna in sicer:

1. Poziv šol. upraviteljstva.
2. Poročilo šol. upraviteljstva o neopravi-
čenih zamudah (z vložno polo).
3. Opomin krajevnega šol. odbora.
4. Vabilo krajevnega šol. odbora.
5. Svarilo krajevnega šol. odbora.
6. Kazenski odlok krajevnega šol. odbora.

Naročila sprejema

Učiteljska tiskarna in knjigarna v Ljubljani

Frančiškanska ulica 6.

Priporoča se
manufakturna trgovina

R. Miklauc

„pri Škofu“

Ljubljana

Anton Škof

Ljubljana

Pred Škofijo št. 16

priporoča svojo

bogato zalogo

igrač za Miklavža
in okraskov za bo-
žična drevesa ter
drugo galanterijo.

USTANOVLJENO LETA 1852.

TEOD. KORN
LJUBLJANA, POLJANSKA C. 8

Krovec, stavbni, galanterijski in
okrasni klepar. Instalacija vo-
dovodov in centralne kurjave.

Naprava strelvodov. Kopališke in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločvine za firnež, barvo,
lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod
(škafle) za konzerve.

Damska konfekcija
in modni atelje

T. KUNC

Ljubljana, Mestni trg 14

naznanja cenj. damam sledeče cene za
izdelavo navedenih oblačil:

Za delo od kostuma	od 250 do 300 Din
Za delo od plašča	od 200 do 250 Din
Za delo od jope	od 170 do 200 Din
Za delo od krila	od 70 do 100 Din
Za delo od toalete	od 150 do 200 Din
Za delo od bluze	od 80 do 150 Din

Na razpolago je velika izbira izgotovljenih plaščev, kostumov
itd. Vsled lastnega izdelka so cene, ker odpade carina, zaslu-
žek tovarnarja, sigurno za 50% nižje, kar je v prid odje-
malcem. Državni nameštenci dobijo proti izkazu na obroke,
proti takojšnjemu plačilu pa 10% popusta.

Vse delo se izvršuje pod lastnim nadzorstvom
in po najmodernejših modelih.

TOVARNA PLETENIN
LJUBLJANA

Delavnice: Gruberjevo nabrežje št. 16
Trgovina: Pogačarjev trg „Pri Solneč“

priporoča vse vrste v to stroko
spadajočih del, kakor: Jopice
za gospe, gospode in otroke,
sweaterje, pulloverje, nogavice
i. t. d. Istotako vsakovrstno pe-
rilo, kravate in modno blago.
Stalne cene! P. n. gg. učitelji(ce)
proti legitimaciji 5% popusta.

Z velespoštovanjem

Solnčevo
mehanično strojno pletenje.